OCT 11 1955

OCT 21 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published Twice Weekly by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērs, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

SATURDAY, OCTOBER 8, 1955

LATVIJA AMERIKĀ

79./410. n-rs — SESTDIEN, 1955. GADA 8. OKTOBRĪ — 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gallīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvērs, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

Lai ceļam savas domas un garu kultūras dienās!

APSPIESTĀS NĀCIJAS PRASA NEATKARĪBAS ATJAUNOŠANU

Rietumu lielvalstis lūgtas šo prasību atbalstīt ārlietu ministru konferencē Ženēvā

Apspiesto Eiropas nāciju asamblejas sēdes 28., 29. un 30. septembrī Nujorkā bija veltītas vispārējām debatēm par starptautisko stāvokli. Sēdēs piedalījās vairāki delegāti no Eiropas. Latviešu delegāts no Eiropas bija sūtnis Francijā Dr. Olģerts Grosvalds. Debatēs runāja A. Klīve, Dr. O. Grosvalds un Dr. Māsēns

A. Klīve savā runā apskatīja grūtības, ar kādām sadūrusies Maskavas valdība, un tās ir sakarā ar starptautiskās politikas attīstību (Ziemeļatlantijas organizācija, Vācijas piedalīšanās tajā) un padomju iedzīvotāju neapmierinātību. Tas pamudinājis Maskavu grozīt savu izturēšanos pret Rietumu valstīm un uzsākt „smaidu politiku." Ja krievi ir atdevuši somiem Porkkalu, tad tas nozīmē, ka Rigenes salas nocietināšanas darbi ir pabeigti un Porkkalas bāze tiem kļuvusi nevajadzīga. Līdz ar to Baltijas jūra tagad ir pārvērsta par krievu ezeru.

Debates noslēdzās ar ģenerālkomitejas priekšsēža Dr. V. Māsēna runu. Viņš aizrādīja, ka **apspiesto nāciju atbrīvošana ir priekšnoteikums patiesam mieram pasaulē. Rietumniekiem jāsaprot, ka nemiera īstais cēlonis pasaulē ir padomju vara Viduseiropā. Tā sauc. „Ženēvas gars," ko Maskava propagandē, ir tikai viltus, jo patiesībā Padomju Savienība savu politiku nav grozījusi. Ziņas no mūsu dzimtenes liecina, ka tur nekas nav grozījies un iedzīvotāju vajāšana turpinās tāpat kā līdz šim. Brīvajām nācijām ir pienākums palīdzēt apspiestajām tautām atgūt brīvību. Atbrīvošana miera cēlā prasa drošsirdību, un brīvajām tautām nav smēs prasīt Austrumeiropas tautu atbrīvošanu.**

Asamblejā pieņēma rezolūciju, kuru nosūtīja ASV, Anglijas un Francijas valdībām, lūdzot tās ieņemt stingru nostāju 4 lielvalstu ārlietu ministru konferencē, kas drīzumā sanāks Ženēvā. **Apspiestās nācijas aicina prasīt Albānijas, Bulgārijas, Čechoslovakijas, Igaunijas, Ungārijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas un Rumānijas neatkarības atjaunošanu un radīt tādus apstākļus, kuros varētu notikt patiesi brīvas vēlēšanas šīnīs valstīs.** Tālāk apspiestās nācijas lūdz neslēgt nekādus līgumus ar Padomju Savienību, kuri apstiprinātu nelikumīgos padomju iekarojumus Vidus- un Austrumeiropā, ar ko pagarinātu pašreizējo Eiropas sadalīšanu.

ASV lielais laikraksts NYT veltījis apspiesto nāciju asamblejai izcilu ievērību.

Panākta vienošanās Sāras jautājumā

Francijas ministru prezidents Fors un Rietumvācijas kanclers Ādenauers sastopas Luksemburgā, kur pārrunā Sāras apgabala izmantošanas iespējas.

Luksemburgā. — Pēc vienas dienas ilgām sarunām Rietumvācijas kanclers Ādenauers un Francijas ministru prezidents Fors izdeva kopēju kommunikē, kurā paskaidro, ka abas valstis nolēmušas atbalstīt plānu par Sāras apgabala izmantošanu. Tai pašā laikā abi valstsvīri pārrunājuši un panākuši galīgu vienošanos jautājumos, kas skar 4 lielvalstu ārlietu ministru konferenci un Vācijas apvienošanu.

RIETUMVĀCIJA BĒGĻUS NEIZDOS

Sakarā ar to, ka Rietumvācija un Padomju Savienība panākušas vienošanos, bēglu masās Rietumvācijā radās bažas, vai šī vienošanās nenozīmē bēglu piespiedu repatriāciju. Rietumvācijas bēgļu ministrija tagad oficiāli paziņojusi, ka bēgļiem nav ko bažīties par izdošanu krieviem, jo Rietumvācijas satversme šādu izdošanu aizliedz.

Sarunās ar Ādenaueru Bulgāņins minēja 100.000 padomju pilsoņu, kas tiekot aizturēti Rietumvācijā. Tie ir galvenokārt bēgļi no Baltijas valstīm, Bulgāņins šoreiz gan tieši neprasīja šo personu piespiedu repatriāciju, kā tas bija īsi pēc kara beigām. Bet viņš aizrādījis, ka vācu gūstekņu atbrīvošana saistāma ar šo „viņu pilsoņu" apmaiņu. Prasība izdot „aizbēgušos vergus" bija ietilpināta arī Austrijas līgumā un tikai pēdējā brīdī to atmeta, tā ka uztraukums bēgļu masās nebija bez pamata.

Lai panāktu pēc iespējas vairāku vācu gūstekņu atbrīvošanu, Rietumvācijas valdība ir ar mieru atļaut padomju pārstāvjiem pārliecināties, ka bēgļi Rietumvācijā tiešām nevēlas atgriezties aiz dzelzs priekškara. Interesanti būtu zināt, vai padomju valdība šādas tiesības piešķirs arī Rietumvācijas pārstāvjiem.

AN KAVĒJAS IZTIRZĀT ALŽĪRAS JAUTĀJUMU

AN, Ņujorkā. — Sekojot vienbalsīgiem politiskās un drošības komitejas lēmumiem, Apvienotās Nācijas nolēma debates Alžīras jautājumā atlikt uz vēlāku laiku. Vispirms pārrunāja atomenerģijas izmantošanu miermīlīgiem nolūkiem. Diplomāti paredz, ka atomjautājums prasīs vismaz desmit dienas pilnsapulces laika. Domā, ka Alžīras jautājums atlikts ar nolūku, lai dotu Francijai un Rietumu sabiedrotajiem pietiekami daudz laika sagatavoties pēdējam mēģinājumam sarunas aizkavēt. **Jābaidās starptautiskajās sanāk-**

MAZĀS TALCINIEČES VĪNA KALNĀ

Līdz ar zeltotajām lapām koku zaros — pienācis laiks novākt dārzos ražu. To dara arī latviešu dārzkopji. Viens no latviešu lielākajiem „vīna kalnu" īpašiekiem ir F. Sirmais Stamfordā, 832 Montrose St. Novākt vīnogu ražu pag. nedēļas nogalē viņam talkā bija nākuši vairāki kaimiņi latvieši. Mazās tautu meitas rāda, ka arī viņas pielocījušas veselu „bušeli." – J. Ligera uzņēmums.

,ŽENĒVAS GARĀ'

Padomju diplomāti strādā „virsstundas," lai Austrumus atšķeltu no Rietumiem

Lai gan kopš konferences Ženēvā jau pagājuši divi mēneši, visa pasaule vēl joprojām runā par tur radīto „garu", kas liek cerēt uz saticību Rietumu un Austrumu starpā, līdz ar to uz pastāvīgu mieru aukstā kara saspīlējumā nomāktajos Eiropas un Āzijas kontinentos, kā arī Āfrikā, kur īstās briesmas vēl tikai draud.

Kaut arī komūnistu Ķīna Ženēvas konferencē netika aicināta darboties līdz, tā tomēr ir nolēmusi atbalstīt tur radīto miera un saticības garu, savu nākotnes politiku pasvītrojot ar paziņojumu, ka atvilks sešas Ķīniešu divīzijas no Ziemeļkorejas. Ar to tad nu pasaulei būtu jāsaprot, ka komūnistu Ķīna aizstāv vienīgi mieru un domā par sadarbošanos ar kaimiņiem. Cik ķīniešu divīziju paliks Ziemeļkorejā, par to Pekinga nemin ne vārda... Arī Padomju Savienība atbalsta Ženēvas garu: padomju karaspēks jau pirms līgumā paredzētā laika bija atstājis neitrālās Austrijas territoriju un, sekojot Ādenauera vizītei Maskavā, Padomju Savienības valdība paziņoja, ka atbrīvos vairāk kā 9000 vācu gūstekņu, kā tas Ādenaueram tika apsolīts.

Bet no otras puses — ja ne tīri Ženēvas garā, tad vismaz Ženēvas gara laikmetā Padomju Savienība piedāvā ieročus Ēģiptei, kaut gan vai tieši tādēļ, ka **sāvoklis Vidējos Austrumos pašreiz ir sasniedzis to stadiju, kur karstais karš Izraēlas un Ēģiptes starpā var sākties kuru katru minūti. Eiropā tai pašā laikā, padomju diplomāti grauj Rietumu cerības Vācijas apvienošanai; padomju diplomāti „strādā virstudas", lai atšķeltu Vāciju no Rietumu sabiedrotajiem. Liekot vārdus Austrumvācijas leļļu valdības mutē, Padomju Savienība draud ar jaunu Berlīnes blokādi.**

Arī Tālajos Austrumos komūnistu aktīvitāti var tikai apskaust. Padomju-Savienība, kas pati cīnās ar vispārēju pārtikas trūkumu, ir atradusi par izdevīgu savai politikai iepirkt rīsu neitrālā Burmā un pirkumu nodot komūnistu vietmiešu rīcībā Ziemeļvietnamā, lai vispārējām Vietnamas vēlēšanām tuvojoties, uzlabotu komūnistu pozicijas. Francijā un Singapūrā komūnisti rīko plašus streikus, brīvajā laikā piesviežot ogles Ziemeļafrikas un Kipras nemieriem.

Vidējos Austrumos Padomju Savienības diplomātiskie manevri ir atmaksājušies ar uzviju. Padomju Savienības vienošanās ar Ēģipti ieroču un kara materiālu jautājumā ir uzskatāma par ievērojamu komūnistu uzvaru. Vienas nakts laikā Padomju Savienība ar kļuvusi arabu pasaules draugs un aizstāvis, kas ir gatavs atbalstīt arabus ar ieročiem viņu cīņā pret Izraēlu. Pie tam vēl Padomju Savienība parāda Ēģiptei tik lielu laipnību, ka ieročus un kara materiālus pārdod pret Ēģiptes kokvilnu, ko pēdējai ir lielas grūtības pārdot citos tirgos. Padomju Savienībai beidzot ir izdevies iegrūst savu papēdi Vidējo Austrumu durvīs. Vidējo Austrumu naftas lauki un Vidējo Austrumu aizsardzība tagad ir vairs tikai liela jautājuma zīme. Ilgu laiku Turcija atturēja krievus no iespiešanās Vidējos Austrumos. Ar tikpat labiem panākumiem Turcijas pienākumus pārņēma Anglija. **Anglijā tagad no Vidējiem Austrumiem ir izdzīta, Sav. Valstīs ir spiestas noskatīties no malas, kā arabi, pārliecināti, ka šādam uzdevumam ir jau pietiekami nobriedušī, gatavojas Vidējo Austrumu politiku pilnīgi pārņemt savās rokās. Arabu militārais nespēks un savstarpējā nesaticība tagad tiek aizmirsti.** Bet, tas, kas ir aizmirsts, nebūt vēl nav likvidēts... Uz auglīgāku zemi Padomju Savienība vispār vairs nevar cerēt.

Pašreiz Padomju Savienībai nav svarīgi, vai Ēģipte pērk komūnistu ieročus, vai ne. Ja Ēģipte krievu ieročus nepērk, tad pārējās arabu valstis, jo sevišķi Saudi Arabija un Sīrijas stāsies rindas galā, lai uz tikpat izdevīgu noteikumu pamata apbruņotu arī savas armijas.

Ir vēl pāragri spriest, vai arabi ar ieroču iegādi steidzas agresijas vai aizsardzības nolūkos. Skaidrs ir tikai viens un, proti, ka no Sav. Valstīm nedz Ēģipte, nedz pārējās arabu valstis nevarēja nopirkt to, ko tās vēlējās. Sav. Valstu zīdi pretojās ieroču tirdzniecībai ar Izraēlai naidīgām valstīm. To tīri labi saprot arī Ēģiptes ministru prezidents Nasers. Sav. Valstu diplomātu aprindās pat valda uzskats, ka Nasers ar Padomju Savienību gatavojas tirgoties tikai tādēļ, lai izspiestu lielāku saimniecisko, ja ne militāro palīdzību no Sav. Valstīm. Bet tā ir tikai cerību pilna teorija, uz kuru nebūt nevar paļauties, kad visa arabu pasaule no Vidējiem Austrumiem līdz Ziemeļafrikai cenšas atkratīties no Eiropas kolonialisma un aizgādnieciības.

Prezidenta Eizenhauera — veselība uzlabojas

Denverā. — Sekojot prezidenta Eizenhauera ārstu paskaidrojumiem, var spriest, ka prezidents atveseļojas no 24. septembrī sirdstriekas lēkmes. Atveseļošanās gaitai bez sarežģījumiem turpinoties, sagaida, ka prezidents jau tuvāko mēnešu laikā varēs uzņemties savus pienākumus Baltajā Namā.

AIZ SMAIDIEM KRIEVIEM ASI ZOBI

PREZIDENTA EIZENHAUERA SLIMĪBAS ATBALSS PASAULES POLITIKĀ

Arī tikai īslaicīga prezidenta Eizenhauera aiziešana no Sav. Valstu politiskās skatuves uztraucot Rietumu pasauli, kas domā, ka Padomju Savienība Eizenhauera slimību izmantos aukstā kara pastiprināšanai.

Sav. Valstīs prezidenta Eizenhauera slimība radīja akciju krišanos. Pārējā pasaule baidās, ka prezidenta slimība var radīt aukstā kara pastiprināšanos un, gadījumā, ja Eizenhauers būtu spiests aiziet no sava amata, pat attiekšmju paasināšanos Sav. Valstu un Padomju Savienības starpā. Spriežot gan pēc oficiālām, gan neoficiālām ziņām, kas saņemtas no Londonas, Parīzes, Bonnas, Romas, Honkongas un Tokio, visa brīvā pasaule seko prezidenta Eizenhauera slimības gaitai, ar neuzticību uzlūkojot tos amerikāņu politiķus, kas prezidenta aiziešanas gadījumā būtu viņa eventuāli pēcnieki.

Londona sakarā ar prezidenta Eizenhauera slimību vairāk baidās no iespējas, ka Sav. Valstis varētu paasināt savu nostāju attieksmē pret komūnistiem un līdz ar to atšķelties no angļu ārpolitikas. Ārpolitikas jautājumos Anglijas ministru prezidenta Īdena uzskati stipri atšķiras no Sav. Valstu ārlietu ministra Dallesa, kas angļu acīs ir pārāk straujš un neiecietīgs, kam nepieciešama savaldīšana. Vai to kāds spēs Eizenhaueram aizejot? Par viceprezidentu Niksonu angli nezina gandrīz nekā. Eizenhauers bija Anglijā labi pazīstams, angli zināja, kā ar viņu apieties. Bet Niksons ir vēl neatvērta grāmata.

Parīzē franču politiķi uztraucas, ka Eizenhauera aiziešanas gadījumā viņa pēcnācējs varētu aizmirst Franciju un pievērst savu uzmanību Rietumvācijai. Francijas valdība ļodzās, Ziemeļafrika asiņo, Rietumvācija gatavojas bruņoties... ja nu pie visa tā vēl Sav. Valstis par savu galveno Eiropas sabiedroto izvēlas Rietumvāciju? Eizenhauera laikā, protams, nekas tāds nevarētu notikt. Sav. Valstis turpinātu atbalstīt Franciju saimnieciski un militāri un pasargātu to no bruņotas Rietumvācijas.

Bonnā. Sagaidot varbūtēju Sav. Valstu prezidentu maiņu, Bonnas valdība tik daudz neuztraucas par Sav. Valstu un Rietumvācijas attieksmēm kā par attieksmēm Sav. Valstu un Padomju Savienības starpā. Kāda būs Sav. Valstu ārpolitika, ja to nevadīs Eizenhauera mērenības roka? Rietumvācija ir ieinteresēta pēc iespējas sadarboties ar Sav. Valstīm, jo tikai ar šādas sadarbības palīdzību Ādenauers cer panākt Vācijas apvienošanu. **Viņš ir vienīgais Rietumu valstsvīrs, kuru Eizenhauera slimība neuztrauc. Lai notiktu kas notikdams, būtu grūti iedomāties, ka amerikāņi pret krieviem varētu kļūt vēl piekāpīgāki. Rietumu pasaules, jo sevišķi Sav. Valstu piekāpība pret Padomju Savienību ir vienīgais, kas baida Rietumvācijas kancleru.** Uz Dallesa ārpolitiku kā uz Eizenhauera diplomāta spējām. Bez Eizenhauera mērenības bremzes Ādenauers no Dallesa četru ārlietu ministru konferencē Ženēvā sagaida lielas lietas Vācijas apvienošanas jautājumā.

Pienākot iespējamai Sav. Valstu prezidentu maiņas dienai, daudz svarīgāks par Rietumu diplomātu spriedelēšanu būs veids, kā Padomju Savienība šo maiņu izturēkos. **Vašingtona uzsver, ka Padomju Savienības „piekāpšanās" līdz šim ir bijusi redzama tikai visnenozīmīgākos jautājumos, kamēr tādu problēmu atrisināšanā kā Vācijas apvienošanā un atbruņošanās jautājumā krievi pat nedomā sadarboties.** Gluži otrādi, aiz krievu smaidiem amerikāņu politiķi saskata vēl ciešāku komūnistu apņemšanos panākt savu kā jebkad līdz šim. To piedzīvoja Rietumvācijas kanclers Ādenauers Maskavā, to piedzīvoja Eizenhauers, saņemdams Bulgāņina vēstuli, kurā pēdējais netiešos vārdos noraidīja Eizenhauera bruņošanās pārraudzības projektu. Sav. Valstu ārpolitika attieksmē pret Padomju Savienību nemaz nebija tik spoža Eizenhauera valdības laikā, tādēļ amerikāņi ne bez iemesla baidās, kas notiks vadībai mainoties. Kā visiespējamākās sekas sagaida aukstā kara pastiprināšanos.

PĀRMAIŅAS FORA VALDĪBĀ

Francijas ministru prezidents Fors atlaiž 4 de Golla partijas ministrus, to starpā arī aizsardzības ministru ģen. Kēnigu.

Parīzē. — Francijas Ziemeļafrikas politika var izrādīties par cirtni, kas gāž kārtējo Francijas valdību. Marokā joprojām turpinās berberu uzbrukumi Atlasa kalnos. Pēdējās ziņas liecina, ka 2000 franču karavīru, kas piedalījās vienā no vairākajām uzbrukumu smailēm, lai padzītu berberus no franču armijas novietnēm, kuras tie bija sākuši aplenkt, tagad paši iekrituši berberu slazdā, nonākdami pilnīgā aplenkumā. Franču militārā vadība Ziemeļafrikā paskaidro, ka aviācija atturēs berberus no uzbrukuma ielenktajiem franču karavīriem tik ilgi, kamēr pienāks nepieciešamie palīgspēki, kas, tanku atbalstīti, jau atrodas ceļā.

Bez nepārtrauktajiem nemieriem Marokā franču uztrauc arī valdības kavēšanās īstenot Marokai solītās reformas, kam ar laiku būtu jāpalielina marokāņu pašnoteikšanās tiesības. Tieši šāda valdības kavēšanās tiek ieskatīta par vienu no galvenajiem iemesliem, kādēļ Ziemeļafrikas nacionālisti turpina cīņu, cenzdamies panākt ar varu to, ko viņiem neizdodas panākt ar labu.

Neapmierinātībā ar ministru prezidenta Fora Ziemeļafrikas politiku Francijas sociālrepublikāņi, kas atbalsta de Gollu, pieprasīja 5 savu ministru izstāšanos no Fora valdības. Ministri vēl nebija paguvuši no valdības izstāties, kad ministru prezidents Fors 4 no tiem, aizsardzības ministru ģen. Kēnigu ieskaitot, jau bija atsūdināļis no amata. Iespējams, ka pēc 4 sociālrepublikāņu partijas ministru atlaišanas no amata atkāpjas arī lauksaimniecības ministrs Sorbets, kas pieder pie neatkarīgās zemnieku partijas.

Piecu vai sešu ministru izstāšanās no Fora kabineta vēl nenozīmē ministru prezidenta sakāvi tik tālu, ka viņam būtu jāsāk domāt par atkāpšanos no amata. Bet viņa valdības pozicijas ir nenoliedzami pavājinātas, un parlamenta balsošanās viņš nākotnē var rēķināties ar mazāku sekotāju skaitu nekā līdz šim. Tas jo sevišķi sakāms par jautājumiem, kas skar reformas Ziemeļafrikā; parlamentā ir lielāks skaits deputātu, kas visiem spēkiem cīnās pret jebkāda veida reformām Marokā.

Pīrsons Maskavā

Maskavā. — Padomju Savienības galvaspilsētā Kanadas ārlietu ministrs Pīrsons izteicās, ka viņam esot ārkārtīga vēlēšanās tuvāk iepazīties ar krievu tautu — varonīgajiem sabiedrotajiem divos pasaules karos. Oficiālām sarunām sākoties ārlietu ministru Pīrsona un Molotova starpā, **par vienu no galvenajiem darba kārtības jautājumiem ieskata tirdzniecību.** Kanada „cer" pārdot Padomju Savienībai savus lauksaimniecības pārpalikumus, kamēr Padomju Savienībai no politiskā, ne tik daudz no saimnieciskā viedokļa (!) būtu svarīgi nodibināt spēcīgas tirdzniecības saites ar kādu no Ziemeļamerikas kontinenta valstīm.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

KULTŪRAS DIENAS IEVADOT

P. DREIMANIS

Pēdējos četros gadu desmitos iznīcināti miljoniem cilvēku. Sevišķi aktīva šinī ziņā ir bijusi Padomju Savienība. Savu mērķu realizēšanas nolūkos tā centusies atbrīvoties no katra cilvēka, kas tai licies neatbilstošs komūnistiskai iekārtai. No tā jāsecina, ka Padomju Savienības varas vīriem visaugstākā vērtība ir viņu izdomātā dzīves iekārta, bet ne cilvēks.

Cilvēks ir pētīts, vērtēts un raksturots neskaitāmas reizes. Katrā kultūrālās attīstības posmā tam ierādīta sava vieta. 17. gs. atziņums — filozofiskā aksioma - „Es domāju, tātad es esmu", apstiprināja jau agrāk pazīstamās domas par cilvēka vērtību un pamudināja viņu pētīt visu dabā un sabiedriskā dzīvē, veltījot sevišķu uzmanību pašam cilvēkam, kas tiek atzīts par visaugstāko pilnību dabas attīstībā, pilnību, apveltītu ar apziņu. Patstāvība domāšanā, jūtu pārdzīvojumos un gribas aktos padara katru cilvēku par autonomu ar savu fizioloģiski psihisko dzīvi. Tāpēc viņam ir sava gara pasaule, kas neapšubāmi ir vērtība. Šādu vērtību sakrāšanas un saskaņošanas rezultātā veidojas cilvēces garīgā kultūra — zinātne, māksla, ticība u. c.

Līdz ar to ir atzīta ikviena cilvēka piedalīšanās kādā kultūras sasniegumā, un nevienam nav tiesības apšaubīt viņa līdzdalību reliģiski ētiska, saimnieciski praktiska, teorētiski zinātniska, mākslinieciska vai kāda cita atzinuma ierosinājumā un atrisinājumā. Šajā kultūras darbā savā laikā varēja piedalīties personas, kurām, šķiet, ar to nav nekāda sakara; piem.: tirgotāji, apceļojot savu dzimteni un citas zemes, iepazinās ar jauniem atzinumiem un, atgriezušies mājās, zināja stāstīt par tiem un līdz ar to piedalīties attiecīgās kultūras nozares veidošanā.

Tagadējā kultūrālā pasaule pazīst daudz izgudrotāju, bet viņu izgudrojumu ierosinātāju, papildinātāju, veidotāju un izplatītāju vārdi maz pazīstami. Tomēr viņu piedalīšanās attiecīgo jautājumu atrisināšanā ir nenoliedzama. Tāpat maz pazīstami tie miljoni praktisko darbinieku, kas zinātnisko izgudrojumu lietošanā ienes pārveidojumus un ar to atvieglina un paplašina to izmantošanu. Arī fiziskā darba strādnieki piedalās cilvēces kultūrālā darbā, piegādājot pārējiem darbiniekiem uzturu, drēbes, dzīvokļus ar to iekārtu un citus ražojumus, kas viņiem nepieciešami darbā un dzīvē. Visus darbiniekus un kopdarbības organizācijas — valstis aizsargā armijas un ar to sekmē mierīgu kultūras darbu. Tātad visa sabiedrība aktīvi piedalās kultūras līmeņa celšanā, un ikviens tās loceklis ir neaprēķināma vērtība.

Atzīmēto kultūras darbu cilvēki spēj veikt tāpēc, ka viņi ar savu apzinīgo dzīvi un spējām visu pārējo izprot, izskaidro, pārveido, pie kam pašā cilvēkā šie sasniegumi arī ienes lielas pārmaiņas kā prāta atzinumos, tā jūtu pārdzīvojumos un gribas aktos — cilvēks sasniedz arvienu lielāku pilnību, kļūst par spožu zvaigzni, kas mirdz radīto un ražoto vērtību vidū, izstaro jaunos atziņas un apgaismo ceļu to sasniegšanai.

To apzinoties, cilvēki nedrīkst cits citu necienīt, nedrīkst liegt viens otram atbalstu un palīdzību, nedrīkst neatzīt līdzvērtību un tiesības darboties sabiedriskajā dzīvē, kas ir viņu kopīgs auklējums. Visiem, neatkarīgi no nodarbošanās, turības, izglītības un sabiedriskā stāvokļa, jābūt aktīviem sabiedrības veidošanā, kultūras līmeņa celšanā, tikumības un drošības sargāšanā.

Cilvēks, augstākais veidojums dabā, nevar gaidīt ierosinājumus un norādījumus no cilvērienes, jo nav par viņu augstāku, apziņu un konkrēti tveramu būtņu. Viņš ir pašmērķis un tā sasniedzējs, auklējamais un auklētājs, valdāmais un valdītājs, kam pareizi jānovērtē savas un citu līdzīgu būtņu stāvoklis un nozīme Zemes planētā, protams, katram savā kultūras nozarē un saskaņā ar savām spējām. Tātad cilvēks ir arī pašvērtētājs ar visām šī novērtējuma konsekvencēm attieksmēs pret sevi un citiem. Viņa vērtējumos dabū savu nozīmi viss pārējais zemes virsū un virs tās. Tāpēc velti meklēt vērtības ārpus cilvēka apziņas. Tanī vērtējas pats cilvēks un viss pārējais pasaulē. Cilvēks ir visaugstākā būtne zemes virsū, kas sasniedz arvienu lielāku pilnību un paplašina savas iespējas piedalīties sabiedriski kultūrālā dzīvē.

Rutu Skrodeli un Gustavu Vilku Hamiltonā salaulājis prāv. A. Skrodelis

Kultūras dienas atklās Hamiltonā

Latviešu Kultūras dienu Kanadā atklāšana notiks Hamiltonā sestdien, 8. oktobrī, pl. 6 p. p. Centenary baznīcas lielajā zālē Main St. pie James ielas. Tās atklās LNAK kultūras un izglītības nozares vadītājs Dr. H. Tichovskis.

Sekos tēlotājas mākslas izstādes atklāšana un pēc tam rakstnieku vakars. Tajā ar saviem darbiem piedalīsies: M. Andžāne, I. Gubiņa, A. Lūsis, K. Strods, Ed. Freimanis, A. Voitkus, Dz. Freimanis, B. Senkēviča, iespējams, arī Irma Grebzde.

AIZRĀDĪJUMS

TLT Augstskolas daiļamatnieku kursantu informācijas sanāksme notiks ceturtdien, 13. oktobrī, pl. 8 vakarā DV namā 123 Huron St.

Atbalstīsim Madrides raidītāju

Madrides radiofons raida latviešu valodā ik dienas pl. 17.50 pēc Viduseiropas laika ar 32.04 m (9360 kc/s.) un 42.05 m (7100 kc/s.) viļņiem. Novērojumus par raidījumu dzirdamību, kā arī eventuālu kritiku par raidījumu saturu, priekšlikumus, ierosinājumus un materiālus latviešu raidījumiem (grāmatas, laikrakstus, skaņu plates u. c.) lūdz sūtīt uz sekojošo adresi:

Señor Miguel Piernavieja del Pozo, General Mola 280, Madrid, Spain.

KAUT VAI
$1.00
ZIEMSVĒTKU
AKCIJAI

NO KARA LAUKIEM - UNIVERSITĀTĒ

Tikšanās ar latvju zēniem, kara veterāniem. — Kā dzīvo tautieši Ņubransvikā

Patīkams pārsteigums bija, kad vienā no saulainajām septembra dienām mani apciemoja ilgi gaidīti ciemiņi — divi braši latviešu zēnu no Ņubransvikas (N. J.). Viņi izmantoja pēdējo iespēju izbraucienam pirms mācību gada sākšanās Rūtgera universitātē. Par zēniem viņus patiesībā vairs nevarētu saukt, jo abi daudz pieredzējuši un izstaigājuši kaujas lauku sīvāko cīņu vietas. Vecākais no viņiem latviešu leģiona rindās sācis karavīra gaitas Volchovas purvos, tad cauri dzimtajai zemei, cīnoties par katru pēdu zemes, nokluvis Vācijā, kur tai kapitulējot, kritis belģu gūstā. Tur arī noslēdzās Maigoņa Gablika karavīra gaitas. Jaunākajam, Indulim, kara dienests vēl pavisam svaigā atmiņā. Viņš tikai pagājušā gadā atgriezās no Korejas, kur aizvadījis divus gadus gan kaujās, gan piefrontes joslās ASV armijā. Pavisam grūti izdabūt no viņa sīkāku informāciju par veikumiem Tālajos Austrumos. Taču šo to arī pastāstīja par apstākļiem, kādos tur atradušies latviešu karavīri. Ar lielu nepaciešanu viņi gaidījuši piederīgo vēstules un latviešu laikrakstus, lai atslodzītu ikdienas nervu sasprindzinājumu kaujas gaitās un sardžu dienestos. Karavīru parastā angļu valoda bieži bijusi piesātināta dzirdētiem „spēcīgiem" vārdiem, kāpēc labāk bijis klusēt, nekā kavēties sarunās. Viņa uzdevums Korejā bijis līdlaukā galvenokārt pārbaudīt un sagatavot lidmašīnu motorus lidojumam. Neaizmirstams viņam palicis atmiņā kāds drēgns un miglains rīts, kad viena lidmašīna ar 20 cilvēku transportu straujā skrējienā nav spējusi pienācīgi ātri pacelties gaisā un ietriecusies kalnu grēdā pie līdlauka. Notikusi eksplozija, uzliesmojums — un visi braucēji tā atraduši ātru nāvi.

Kad ciemiņi paspējuši „atvilkt elpu", sēžamies mašīnā un braucam skatīt Niagaras un apkārtnes skaistākās vietas. Man ir tik daudz ko jautāt par tautiešu dzīvi un sabiedrisko rosību Ņubransvikā, bet saņemu pavisam īsas un aprautas atbildes. Es viņus saprotu — šo pašu maršrūtu mēs braucām pagājušā gadā, bet tad viņi bija ar vecākiem. Negaidīti š. g. martā jaunekļu tēvs, bijušais Ērgļu draudzes mācītājs, izbeidza šīs zemes gaitas.

Viņi pastāsta, ka Ņubransvikas latviešu vairums strādājot pilsētas lielajās Džonsona un Skvība medicīnas piederumu un ārstniecības līdzekļu fabrikās, Vestinghausa radio un televīzijas, kā arī G. M. auto rūpnīcās, kas laižot tirgū spēcīgās Linkolna un Merkurija mašīnas. Ar lielu interesi turienes latvieši vērojot „Volkswagen" firmas sagatavošanās darbus, tā nopirkusi bij. Studebekera fabrikas un gatavojoties ar lētu produkciju un bez ievedmuitas nodevām dot jaunu „pagriezienu" auto tirgū.

Par latviešu sabiedrisko dzīvi runājot — tik „augsti" jau neejot kā Kanadas latviešu „sirdī" — Toronto, kur vienā dienā vairāki sarīkojumi un grūti izšķirties, uz kuru lai ietu. Bet esot rosība arī viņu pusē. Salīdzinot ar Kanadas latviešiem — tādu tirgotāju un uzņēmēju gan neesot, vienīgi mans kādreizējais cīņu biedrs basketbola laukumā — Miesnieks kopā ar

(Nobeigums 4. lpp.)

PATEICĪBA

Sirsnīgs paldies visiem, kas mani 85 mūža gadu noslēgumā iepriecinājuši ar balvām, ziediem un mīļiem sveicieniem.

Ludvigs Bērziņš,
Kolorado Springā,
30. sept. 1955.

Viesojoties Niagarā, Indulis (pa kreisi un Maigonis Gabliki latviešu dārzā nogaršo plūmes. J. Līgera uzņ.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 10

Apdrošināšana
14 labākajās sabiedrībās
VALD. BEBRIS
Tel. WA 2-5913,
48 Rathnally Ave, Toronto

KRĀJ GAISMU SEV

Jelgavas skolotāju institūta absolventu saimē, no kuŗas tikai mazākā daļa atrodas trimdā, kā arī institūta bijušie mācības spēki var šoruden paraudzīties atpakaļ uz pagājušiem gadiem un savās atmiņās pakavēties pie šīs mācības iestādes darba, jo šoruden paiet 35 gadi no Jelgavas skolotāju institūta dibināšanas.

Šī skolotāju sagatavošanas iestāde Jelgavā dibināta 1920. gadā kā skolotāju seminārs. 1923. gadā tā pārveidota par institūtu ar piecgadīgu, bet no 1934. gada ar sešgadīgu kursu. Tās pirmais direktors bija tikko no Šveices atgriezies trimdinieks un Cīriches tirdzniecības akadēmijas mācības spēks Reinis Cukurs. Viņš trimdā bija pavadījis piecpadsmit gadus un, atgriezies dzimtenē, ar lielu dedzību ķērās pie skolotāju semināra organizēšanas Jelgavā. Kad semināru 1923. g. pārveidoja par institūtu, par tā direktoru izraudzīja Eduardu Pētersonu, kas blakus institūta direktora postenim tika aicināts arī par mācības spēku Latvijas universitātes paidagoģijas nodaļā. Direktora Ed. Pētersona vadībā 17 gados institūts izviedojās par plašu un labi nostādītu skolotāju sagatavošanas iestādi. Institūta pirmā izlaiduma absolventi 1925. gadā dāvināja institūtam karogu, kuŗā bija rakstīta institūta devīze „Krāj gaismu sev, lai citus gaismā vadīt spētu!" Institūts savos 24 darbības gados sagatavoja 19 izlaidumus, kopā vairāk par tūkstoti tautskolotāju. Trimdā esošie institūta absolventi organizēti apzināšanas centrā un atceres gadījumā sveic savu ilggadīgo direktoru prof. Ed. Pētersonu, kas dzīvo Zviedrijā, tāpat piemin visus aizsaulē jau aizgājušos mācības spēkus un savus kollēgas, kas arī daudzi jau aizsaukti veļu valstī, krituši cīņās par Latvijas brīvību vai arī svešu varu nomocīti.

Eduards Avots.

LASĪTĀJU VĒSTULES

NEVIETĀ SACELTIE PUTEKĻI

Latvijas Amerikā redakcijai:

Izlasot 1. okt. laikrakstā piezīmes Kultūra un nekultūrāla uzvedība, rodas iespaids kā pēc J. Poruka stāsta Kauja pie Knipskas pārlasīšanas. Ja uztraukums par J. Tīdemaņa gleznu izstādi Hamiltonā nedēļu pirms Kultūras dienu izstādes iznests atklātībā, pie tam ar sašutumu, tad J. Tīdemanim savukārt būtu „jāuztraucas" par jaunkanadiešu mākslas skati, kas notika Hamiltonā nedēļu pirms viņa izstādes, kuŗā piedalījās viens latviešu gleznotājs — Jānis Jasmanis.

Hamiltoniešiem būtu vienīgi jāpriecājas, ka dažās nedēļās viņiem dota retā izdevība vērtēt kā vienus, tā otrus „neatkarīgos". Tagad, kā mākslas cienītāji, īpaši gleznu pircēji, tā arī tie, kas vadās pēc sevas gaumes un „kabatas", šais skatēs varēs sev izvēlēties labāko no labākā. Arī gaumīgu kaklu saiti taču nevar nopirkt neaplūkojot vairākas vitrīnas. Tādos apstākļos runāt par neapmierinātību ir vājuma izpaudums, bet varam būt droši, ka saceltie putekļi nenosēdīsies ne uz Mākslinieku apvienības biedru, ne arī J. Tīdemaņa darbiem, jo gleznu krāsu ziedu tie nekad nespēs apslēpt.

K, Toronto.

KUR PALIKA ZIEDI UN KĀRTIBA?

LA redakcijai: Noskatījos pagājušo sestdien skaisto Krauklīša izrādi, ar kuŗu mūs iepriecināja Bostonas ansamblis; bet, saprotot aktieŗu lielo uzupurēšanos un darbu, mani un arī citus skatītājus nepatīkami satrauca izrādes pajukušais noslēgums. Vai tad patiešī pa skatuvi ar papīrā ievīkstītām puķēm bija jābrien katram puķu sūtītājam pašam, maldoties starp tēlotājiem un meklējot savu apbalvojamo? Un vai tad patiešī galveno lomu tēlotāji nebija nopelnījuši arī kādu ziedu, ne tikai pabālie statisti? Kur rīkotāji, kur mūsu organizācijas, teātŗa draugi, un beigās — kaut vai daudzie puķu veikali, kas taču varēja vēl pēdējā brīdī glābt neļāgo situāciju. Par to vajadzēja padomāt rīkotājiem, bet no skatītāju puses — silts paldies tēlotājiem par paveikto grūtumu.

J. Cers, Toronto

Sarīkojumu kalendārs
Toronto

8. oktobrī, plkst. 6 sv. Andreja baznīcas zālē ģimnazijas audzēkņu vakars.
16. oktobrī sv. Andreja baznīcas zālē vijolnieka Alfrēda Zīversa koncerts.
21. oktobrī DV Rudens balle, 62 Claremont St.
22. oktobrī I. Kajakas – Ķeniņas ritmo-plastikas skolas auzdēkņu vakars Sv. Andreja baznīcā.
23. oktobrī Toronto latviešu baptistu draudzes gada svētki ar Dr. K. Lejasmeijeru kā galveno runātāju, Walmer Rd. baptistu bcā.
28. oktobrī Latviešu mednieku un makšķernieku kopas sezonas atklāšanas balle, Assambley Hall, 10 Lansdowne Ave.
5. novembrī — Elzas Žebranskas koncerts komercskolas zālē — Shaw ielā.
26. novembrī DV teātŗa 5 gadu jubilejas izrāde, A. Alunāna Visi mani radi raud, sv. Andreja baznīcas zālē.

DAUGAVAS VANAGI

VAŠINGTONĀ ATCERAS 5 DARBA GADUS

Sūtnis prof. A. Spekke Vanagu saimes vidū

24. septembrī DV apvienība Vašingtonā (DC) svinēja savu 5 gadu darbības atceri; tā bija pulcinājusi tautiešus no tālās Mičigēnas, Ohaijo un Čikāgas. Sarīkojumu ar savu klātieni pagodināja arī Latvijas sūtnis ASV prof. A. Spekke un sūtniecības padomnieks A. Dīnbergs. Pēc īsas uzrunas apv. pr-ks V. Mednieks sniedza pārskatu par apvienības dibināšanu un savāktiem aprūpes līdzekļiem. Sakarā ar Ziemassvētku tuvošanos apv. pr-ks aicināja tautiešus arī šogad būt atsaucīgiem ziedojumu vākšanas akcijā. Kā pirmais apvienību sveica ALAs prez. locekļis A. Ūdris, nolasot arī ALAs valdes pr-ža prof. P. Lejiņa cildinošo apsveikumu Daugavas Vanagiem un DV vīru korim ar komponistu — diriģentu Br. Skulti. Sveicienus no latv. ev.-lut. draudzes un māc. A. Veinberga nesa draudzes pr-ks un ALAs ģenerālsekr. Br. Albāts. DV ASV pr-ks A. Puķīte aicināja tautiešus būt vienotiem, nepiemirst dzimteni un tautiešus, kam nepieciešama palīdzība. Vašingtonas latviešu sieviešu kluba pr-ce Z. Kaļniņa cildināja DV darbību, aicinot tos nepagurt. Vēl sveicienus nesa DV apv. pr-ks K. Detlavs Baltimorē, no veciem strēlniekiem H. Siliņš. Kurzemē palikušā leģionāra meita Z. Ozoliņa deklamēja leģionāra un jaunā dzejnieka Rūdolfa Brīvnieka šim gadījumam sacerēto apsveikuma dzejoli.

Zālē iesolojot DV vīru korim, to jūsmīgi sveica pārpildītās zāles klausītāji. Koncerta programmā bija komp. Br. Skultes jaundarbi. Daudzas dziesmas nācās atkārtot, un arī pēc tam aplausi nerima, aicinot atpakaļ solistes Hertu Lūsi, Izoldi Salnāju-Baumani un komponistu - diriģentu Br. Skulti. Sūtnis prof. A. Spekke, sirsnīgi spiezdams Br. Skultes roku, izteica savu atzinību ne tikvien komp.—dir. bet arī solistiem un visiem koŗa dalībniekiem.

Tā kā apsveikumu laikā koŗa dalībnieku nebija klāt, tad A. Ūdris nolasīja vēlreiz ALAs centr. valdes pr-ža apsveikumu korim un izsniedza katram koŗa dalībniekam ALAs kultūras fonda dalībnieka kartīti.

Sekojošā saviesīgā sadzīvē tika izlozētas tieši šim gadījumam kapt. 2. Butkusa Vācijā darinātās skaistas rotas lietas. Amerikāņu deju orķestris, starp daudzām latviskām dejām atskaņoja arī Zilo lakatiņu. Arī pulkstenis šoreiz bija labvēlīgs, jo Vanagu saimei, sakarā ar pulksteņa grozījumu, bija iespēja vienu stundu ilgāk dejot.

I. O.

DV EDMONTONĀ

Edmontonas DV nodaļas pr-ks Z. Čaks pārcēlies uz pāris mēnešiem darbā tālos Kanadas ziemeļos.

IEMAKSAS ZIEMASSVĒTKU PALĪDZIBAI

Iemaksāts DV KV kasierim: J. Lasis $2.00; Dzilna $2.00; R. Milskaudze $5.00; J. Budže $8.00; V. Skulte $5.00; J. E. Uļuks $2.00; J. Rabe $10.00; R. Milskaudze $15; L. Līdums $10.00 un A. Rīdziņš — $10.00.

Iemaksāts DV Manitobas nodaļai: St. Purmalis $10; V. Jandavs $2.00 un Al. Takšāns $2.00.

PAZIŅOJUMS

Ziemassvētku akcijas komitejas kārtējā dežūra katru piektdienu no pl. 6.30 līdz 9.iem vakarā. Minētā laikā var saņemt ziedojumu sarakstus, kā arī nodot ziedojumus. Toronto DV nodaļas biedri var arī nokārtot savus maksājumus.

Visi laipni gaidīti.

Toronto DV
Ziemassvētku akcijas komiteja.

KANADĀ

TORONTO

● Sestdien, 6. oktobrī, plkst. 6 pp. sv. Andreja baznīcas zālē Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazija rīko savu gadskārtējo audzēkņu vakaru, trešo gadu pēc kārtas. Sarīkojums šoreiz būs Kultūras dienu ietvaros. Audzēkņi rūpīgi strādājuši piemērotas programmas sagatavošanai.

Savu trešo mācības gadu ģimnazija uzsāka ar 52 audzēkņiem. Pirmajā gadā skolēnu vēlme skanēja — Mēs gribam latviešu ģimnaziju, otrā tā bija — Vēl nav pie mums visi Toronto latviešu jaunieši, bet šī gada sauklis kļūs zināms skolas sarīkojumā. Sāktais darbs devis panākumus, ar kuŗiem apmierināti kā vecāki, tā arī paši skolēni un audzinātāji. Sarīkojuma noorganizēšanā aktīvi piedalās arī vecāku padome, gādājot par azaida galdu un atspirdzinājumiem.

Pēc priekšnesumiem būs tautiskās dejas un rotaļas.

● I. ev.-lut. draudzes dāmu komiteja svētdien, 2. oktobrī, bija rīkojusi Plaujas svētku tējas vakaru, kuŗā pirmoreiz savu prasmi lietā lika jaunā komitejas priekšniece I. Rozenberga.

Vākaru ievadīja māc. A. Čops, brīdi pakavējoties bērnības atmiņās tēva lauku sētā, aprādot, cik tālu esam aizgājuši no to dienu dziļās un garīgi bagātās dzīves. „Lai aizpildītu mūsu pašreizējās dzīves tukšumu," teica mācītājs, „jāaicina atpakaļ pie dabas, tāpat kā to savā laikā darījis Russo."

Aktrise L. Vasariņa deklamēja Annas Riekstas un Friča Bārdas dzejoļus. Tīkami iespaidoja rudens ziedu sakārtojums ap skatuves malu. Bagātīgo galda klāstu bija sagādājušas dāmas vienas pašas, tā ka viss vakara ienākums būs turpat arī tīrs atlikums. Ziedojumos pie ieejas sanāca 74.80 dol. Bez tam amerikāņu loterijā izlozēja L. Kuzes dāvināto Ziemassvētku ķirša dēstu vareni krāšņā kurvī, kas arī ienesa savu grasi.

T. Ķeniņš bija aizdevis jaunās Reitera koŗa iedziedātās skaņu plates, starp citu arī Beverīnas dziedoni Stokholmas simfoniskā orķestŗa pavadībā, tā dodot vakara viesiem iespēju lieku reizi dzirdēt mums visiem mīļo Reitera koŗi.

● Māc. A. Lūsis kristīja Aldi Viktoru Porieti, Konstantīna un Valentīnas dēlu. Ingridu Lailu Lakstīgalu, Andreja un Rasmas meitu; Ligitu Grīgali, Krišjāņa un Ženijas meitu.

Salaulājis Kārli Bankavu ar Annu Retigu.

Latviešu nod. Jorka kapos iesvētīta autokatastrofā nogalinātā K. Andersona kapa vieta.

● Sv. Jāņa baznīcas dāmu komitejas gada sapulce notiks svētdien, 23. oktobrī sv. Trīsvienības baznīcā pēc dievkalpojuma. Darba kārtībā ziņojums par aizvadīto darba posmu, turpmākās darbības pārskats un dažādi jautājumi, kā arī valdes vēlēšanas.

● Sestdien, 1. oktobrī, plkst. 11 vakarā Bloor ielas rietumos, braucot cauri viaduktam Dundas ielas tuvumā, auto katastrofā cietis nekustamo īpašumu pārdošanas aģents Pēteris Avotiņš. Cietušais zaudējis samaņu, ko atguvis St. Jāzepa slimnīcā, viņa ievainojumi tomēr nieciģi. Mašīnai motors nav bojāts, bet gan stipri cietušas pārējās daļas.

P. Avotiņš nezina, kā klizma īsti notikusi, taču domā, ka braucis par tuvu viadukta sienai, ko skārusi mašīna.

NIAGARA

● Latviešu sestdienas skola Niagarā, kas pastāv pie vietējās latv. ev.-lut. draudzes, kārtējo mācības gadu sāks 15. oktobrī, plkst. 14.00 Robinsona ielā, skolas telpās. Skolai liels ieguvums ir jaunais skolas pārzinis J. Rudovičs, kas jau Latvijā bijis šādā amatā, bet par skolotājiem šogad strādās E. Šteinbacha, A. Skalde, M. Eizāne, A. Celma un V. Lauge.

MONTREĀLĀ

● 29. septembrī Brīvā internacionāle bija rīkojusi sava pirmā pastāvēšanas gada svētkus. Svinīgais akts notika Kanadas leģiona zālē un to vadīja S. Meijs. Atklāšanas runu teica Brīvās internacionāles prezidents J. Badžerss. Viņš pasvītroja, ka jau trīsdesmitajos gados Kremlis bija izstrādājis plānu sagraut Rietumu pretestību. Mūsu dienās šis plāns ieiet kritiskajā posmā. Jau toreiz Kremļa vadītāji sludināja, ka viņi uzsāks lielāko „miera" propagandu, kuŗas rezultātā Rietumi būsot spiesti vājināt savus militāros spēkus, kam sekošot izšķirošais trieciens. Runātājs norādīja uz milzīgi spēcīgo „miera" propagandu, kuŗas rezultāti jau tagad Rietumos nomanāmi. Viņš aicināja Rietumus nepalauties komūnistu propagandas trikam, bet turpināt bruņošanās pastiprināšanu.

Otrs runātājs bija J. de Grafs, kas vairāk kā divdesmit gadu bijis Britu pretizlūkošanas aģents Krievijā. Viņš starp citu pastāstīja, ka vietējie komūnisti jau saņēmuši rīkojumu apkarot Brīvo internacionāli. Referātam sekoja jautājumi un atbildes. Sarīkojums atzīstams par labi izdevušos. **I. S.**

LONDONA, ONT.

● 29. septembrī Londonas latviešu organizāciju pārstāvji apspriedās un nosprauda kopīgo sarīkojumu kalendāru līdz jaunajam gadam. Valsts svētki un Ziemassvētku eglīte bērniem bija galvenie temati, par kuŗiem apspriedes dalībnieki vienojās un sadalīja pienākumus šo sarīkojumu organizēšanā un vadībā. Tika pārrunāts arī latviešu nama jautājums un atzīts par lietderīgu vispirms aprēķināt tā izmaksu un uzturēšanas izdevumus. Apspriede noritēja labā saskaņā un lietiškības garā.

Ps

ZIEDOSIM STUNDAS ALGU TRŪKUMCIETĒJIEM

Ziedojumi iemaksājami:

ASV:
DV ASV kasierim 31-43 Steinway, St. Long Island City 3, N. Y. vai vietējās DV apvienībās

KANADĀ:
DV KV kasierim: Mr. V. Curiškis, 46 Aberdeen Ave, Toronto, Ont. vai vietējās DV nodaļās

Ziedojumus lūdzam iemaksāt regulāri

DV ASV valde, DV KV valde

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus nenzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Arturs Voitkus.

JAUKTĀS LAULĪBAS

TRIMDAS DZĪVES PROBLĒMAS (10)

Līdzās jautājumam par jaunas pavalstniecības pieņemšanu vai nepieņemšanu aizvien aktuālāka kļūst jaukto laulību problēma.

Var gandrīz noteikti apgalvot, ka tās ir visdrošākais ceļš uz asimilēšanos. Ģimenēs, kur abi vecāki runā latviski, arī bērni šo valodu piesavināsies vairāk vai mazāk pamatīgi. Ja vecāki abi ir latvieši, arī viņu draugi un paziņas, visi viņu mājā, tāpat sabiedrība, kurā viņi un bērni pavadīs savas brīvās stundas — būs latvieši. Turpretī tikai ļoti retos gadījumos latviešu valoda kļūs par ģimenes valodu tur, kur latvietis vai latviete apprec cittautieti. Pat tie pāri, kur viens laulību partneris ir kādas mūsu kaimiņu tautas — igauņu vai lietuvju — piederīgais, pa lielākai daļai lietā vietējo, t. i. angļu valodu. Šo pāru bērni dažos gadījumos bez angļu valodas iemācās vēl valodu, ko runā viņu māte, bet tās zināšanas nav visai stipras.

Latvijā dzīvojot jauktajās laulībās — katrā ziņā tas notika pēdējos patstāvības gados — sveštautietis parasti asimilējās un kļuva, vismaz ārēji par latvieti, cenšoties iemācīties latviešu valodu, pieskaņojoties mūsu ieražām un vairāk vai mazāk ieejot latviešu sabiedrībā. Šeit norisinās tas pats process, tikai pretējā virzienā. Pie tam gan jāievēro, ka latvietis vai latviete jauktajā laulībā asimilējas ne sava laulības partnera tautības virzienā, bet ka abi laulātie izvēlas trešo — viduspunktu — ceļu: viņi kļūst, vai vismaz cenšas kļūt, angliski, resp. amerikāniski vai kanadiski.

Ka viņu draugu un paziņu loks katrā ziņā ir internacionāls, ir viegli saprotams. Ka viņu saruna valoda nav ne latviešu, ne igauņu vai lietuvju, arī ir saprotams. Un tas, ka viņu agrākie draugi jaunajā, internacionālajā sabiedrībā vairs nejūtas visai labi, nevienu nepārsteidz. Ap jauno divu dažādu tautību pāri grupējas jauns paziņu un draugu pulks, īsā laikā tos atsvešinot no tām problēmām un interesēm, kas tos saistīja līdz šim.

Raugoties no latviešu dzīvā spēka saglabāšanas nepieciešamības viedokļa, jauktās laulības tāpēc uzskatāmas par nopietnāko latvietības apdraudējumu, pie kam nav saskatāmas gandrīz nekādas praktiskas iespējas, kā ar to cīnīties.

Bet ne valodas, ne asimilācijas jautājumi ir jaukto laulību vienīgā un, manuprāt, lielākā problēma. Tā ir — viņas pašas.

Laulības mērķis, starp citu, ir radīt vidi, ko ne tikai abi laulības partneri varētu atzīt par savām mājām vārda vislabākajā nozīmē, bet ko par mājām ieskatītu arī viņu bērni — jaunā paaudze. Šādas vides radīšanai nepieciešama abu laulāto pilnīga saprašanās tādos svarīgos jautājumos, kā: ētiskie uzskati, reliģija, tradicijas, nacionālie jautājumi un vēl daudzi citi.

Pat vislabvēlīgākajos apstākļos, tas ir, ja abi laulātie nāk no apmēram vienāda sociālā līmeņa, ar puslīdz vienādu izglītību un pieder tai pašai reliģijai — pat tad vēl paliek ļoti daudzas „zemūdens klintis," kās jauktajai laulībai var kļūt liktenīgas. Viena no tām, piemēram, ir tradicijas. Izdarības, kas mums ir cienījamas un dārgas, tāpēc ka tās kopuši mūsu senči, citas tautas piederīgam var likties nevajadzīgas, pat smieklīgas, un otrādi. Ja paiet ilgāks laiks — dažreiz pat gadi — līdz abi tās pašas tautības piederīgie, viens otram piemērodamies, laulībā beidzot kļūst par vienību, tad, divi dažādu tautību piederīgiem appreco ties, nolīdzināmo šķautņu ir nesalīdzināmi vairāk. Ir labi, ja šis piemērošanās un izlīdzināšanās process noslēdzas līdz tam laikam, kamēr ģimenē ierodas bērni, bet stāvoklis kļūst ļauns, ja bērniem jāuzaug atmosfairā, kur tēva un mātes starpā nevalda vienprātība. Praktiski gan tas liekas neiespējami, ka divu dažādu tautību vecāki pāris gadu laikā pilnīgi varētu vienoties svarīgajā un sarežģītajā nacionālo jautājumu kompleksā — ja vien viņi abi vai viens no tiem šais jautājumos nav indiferenti.

Karš un trimda saārdījuši neskaitāmas laulības. Pat Kanādā, kur laulības šķiršana ir dārgs un grūts pasākums, mums netrūkst to, kas šo ceļu jau gājuši. Tāpat mums ir samērā daudz pairušu, pusirušu un pat jau pilnīgi izirušu laulību, kas tikai gadījuma vai materiālu apsvērumu dēļ nav saņēmušas vai vēl nav pieprasījušas šķiršanai oficiālā tiesas spriedума. Lai gan pilnīgas statistikas trūkst, no rīcībā esošiem datiem var secināt, ka laulību iziršanas procents jaukto laulību starpā ir daudz lielāks kā tais laulībās, kur abi laulātie latvieši.

Un tomēr — kaut gan ar retiem izņēmumiem tas ir diezgan nedrošs pasākums laimīgas un saskanīgas ģimenes dzīves nodibināšanai, tāpat par spīti tam, ka tās ir drošākais ceļš uz pārtautošanos, jaukto laulību skaits kļūst gads ga dā lielāks. Reāli domājošu cilvēku tas nepārsteidz. Skolās, darbā fabrikās, būvlaukumos, birojos utt. mēs gribot negribot vienmēr vairāk ieaugam vietējā sabiedrībā. It īpaši jaunās paaudzes paziņu lokā šodien nelatviešu skaits ir neapšaubāmi lielāks par attiecīgā vecuma latviešu skaitu. Lielajos latviešu centros stāvoklis šai ziņā varbūt ir drusku labāks, bet katrā ziņā arī tur latviešu jaunieši ik dienu ir kopā ar nelatviešiem, lai savas tautības vecuma biedrus sastaptu un iepazītu sarīkojumos, kādās viesībās vai kopējā sabiedriskā darbā; ka tas ir nepietiekami, nav lieki jāuzsver.

Bija kādreiz laiki, kad vecāki izraudzīja savam bērnam vīru vai sievu. Ja šī ieraža pastāvētu vēl šodien, jaukto laulību būtu daudz mazāk; vai arī nelaimīgu laulību pie tam būtu mazāk, protams, ir cits jautājums.

Jaukto laulību problēmu nevar atrisināt, dodot padomu tādas neslēgt. Tie būtu tukši vārdi, jo sirdīm nevar pavēlēt. Tās tiek slēgtas jau šodien, un tādu nākotnē radīsies arvien vairāk.

Vienīgais padoms, ko pašreizējos apstākļos var dot, ir: visur un vienmēr jauniešiem atgādināt un norādīt uz tām pārtautošanās briesmām, kādās viņi tādā gadījumā labprātīgi dodas. Un jauniešiem pašiem — pirms došanās laulībā ar sveštautieti svērt un vērtēt, vai laulība tiek slēgta uz līdzvērtības pamatiem, jeb vai laulības partneris sagaida, ka visas atteikšanās, ieskaitot atteikšanos no tautības, nesīs tikai otrā puse.

Dzīvīte, dzīvīte...

BASKETBOLA SACIKSTES UN KONFERENCES

Ja kādu starptautisku konferenci salīdzina ar basketbola sacīkstēm, tad atklājas ļoti līdzīga glezna.

Vispirms jau daudzās kombinācijas, piespēles un caurgājieni; apziņīga pretinieka mānīšana, nosegšana un laika novilcināšana, bet galvenais — iemetieni!

Sakiet, kur vēl citur tā tiek „mests" kā konfresncēs un basketbola sacīkstēs? Vieni met bumbu caurā grozā, ātri — vodku caurā galvā.

Kāda tur starpība?

Tās, kā teikt, būtu tās kopējās pazīmes. Ir arī gluži pretējas lietas.

Tā, piemēram, sacīkstēs nevienam neienāktu prātā slēpt rezultātus, lai kādi arī tie būtu; gluži otrādi, tie visiem tūlīt skaidri redzami. Bet kā tas ir konferencēs?

Bez tam, spēlei beidzoties, katram ir skaidrs, kurš šoreiz uzvarējis, kurš pazaudējis. Bet ne tā ir konferencēs. Sabiedrotajiem vajadzēja desmit gadu laika, lai pārliecinātos, ka vecais Josifs šos to reiz Jaltā un Teherānā smalki bija apvedis ap stūri...

PAR PUDELI KONJAKA

Kā zināms, grāmatizdevējs Hugo Skrastiņš Milvoku dziesmu svētku rīcības komitejai balvām bija dāvinājis ievērojamu skaitu grāmatu, kā arī vienu gleznotāja Kalmītes gleznu.

Kad vietējais korespondents savam laikrakstam bija nosūtījis Dziesmu svētku atreferējumu, tad tūlīt atradās daži neprātīgie, kas apgalvoja, ka minētais laikraksts faktu par H. Skrastiņa dāvātām balvām noteikti svītrošot.

Protams, netrūka arī prātīgu cilvēku, kas apgalvoja pretējo - proti: minētais laikraksts kaut ko tādu nekad neatļausies darīt, jo tas būtu pārāk šaursirdīgi un nesolidi.

Kā jau tas tādos gadījumos notiek, tad, ja domas dalās, ir pamats saderēt uz konjaku.

Rezultāts bija tāds, ka prātīgie par savu gudrību dabūja maksāt, bet neprātīgie dabūja smalko padzērienu.

Faktiski te jau varētu runāt par šī epizoda morāli ar eventuālu virsrakstu: „Vieglākais ceļš laimēt derības, bet patiesība paliek," ka, ja mūsu trimdas prese būtu simtprocentīgi monopolizēta, tad šādi „epizodi" būtu mūsu dienišķā barība.

Starp citu, vai jums arī nelikas tā, ka apziņīga faktu noklusēšana ir apziņīgas faktu sagrozīšanas dvīņu māsa? Tam, kas sācis ar pirmo koķetēt, būtu ieteicams ļoti uzmanīties, jo abas māsas ir neticami līdzīgas...

Dziedzeris

LU 36. GADA SVĒTKOS TORONTO

Prof. Dr. B. Kokins teic akadēmisko runu. J. Kreiļa uzņ.

MIRIS PULKV. ADOLFS BULLE

Trešdien, 21. septembrī, agrā rīta stundā Londonas slimnīcā mira pulkvedis Adolfs Bulle. Viņu pēc īsas agonijas nožņaudza vēzis. Līdz pat pēdējam pulkvedis strādāja nakts darbu kādā fabrikā un par spīti ģimenes un draugu brīdinājumiem atteicās atzīt sevi par neveselu. Bijušo brīvības cīnītāju un Rīgas pilsētas komandanta palīgu visīstenāk raksturoja pienākuma apziņa un darba mīlestība, kaut arī Anglijas dzīves gados šis darbs bija viņam nepiemērots un pat neveselīgs. Atzīties neveselībā nozīmētu pārtraukt darbu un līdz ar to pienākumu pildīšanu! Bulle sagaidīja savu atvaļinājumu septembra sākumā, lai, kā pats teica, „liktu pārbaudīt, kas īsti par lietu." No šī atvaļinājuma viņš vairs neatgriezās.

Pulkv. A. Bulle dzimis 28. martā 1894. gadā Slampē, kā pagasta rakstveža dēls. Pēc Maskavas kara skolas beigšanas B. ar 1918. gada novembrī piedalās Latvijas brīvības cīņās. Kalpaka bataljonā viņš bija 4. Kurzemes apsardzības rotas komandieris un Lāčplēša kara ordeni izpelnījās kaujās pie Tukuma. Latvijas patstāvības gados nelaikis bija Galvenā stāba organizācijas un mobolizācijas daļas priekšnieka palīgs, bet no 1934. g. līdz 1940. gadam — Rīgas pilsētas komandanta palīgs.

A. Bulle bija apbalvots arī ar Triju zvaigžņu ordeni. Nelaikis atstāj sievu un pieaugušu dēlu un meitu.

Pulkveža Bulles apbedīšana notika 26. sept. Brukvūdas kapu latviešu nodaļījumā (Londonas tuvumā) Garīgo ceremoniju vadīja prāv. E. Bergs. Ar ziediem un pēdējiem sveicieniem no mirušā atvadījās T. Ozoliņš sūtniecības vārdā, pulkv. K. Strazdiņš LKO kavalieru vārdā un O. Bergmanis no kalpakiešiem. Tālāk DVF un LNPL vainagus nolika A. Mauriņš; no Dienvidanglijas korporāciju kopas pēdējos sveicienus nesa agr. L. Reiters, no Zimeļanglijas korporāciju kopas — Dr. J. Siliņš, bet no Selonijas — J. Eglītis. Darba biedru vārdā atvadījās poļu majors Javorskis, nolikdams vainagu poļu nacionālās krāsās, bet no darba biedriem, latviešiem — kapt. J. Šūmanis. Ziedus nolika arī pulkv. T. Osis, bij. Latvijas armijas komandiera adjutants. Z.

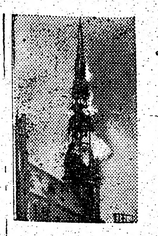

„Vai jūs nezināt, ka esat Dieva nams, un ka Dieva gars mājo jūsos?" (Ap. Pāvila 1. vēst. korintiešiem 3 16)

SVĒTRĪTA PĀRDOMĀM

DIEVA NAMS (4)

Mācītājs Arnolds Lūsis

Savā gaŗajā un grūtajā mūžā apustulis Pāvils bija redzējis daudzus templus, daudzu zemju robežās, ko viņš pārstaigāja, sludinot mūsu Kunga Jēzus Kristus mācību.

Viņš pazina krāšņo templi Jeruzālemē, celtu Ciānas kalna galotnē. Šī templa baltās marmora ailēs staigājot, Pāvils reiz bija vēlējies kļūt par farizeju un bauslības mācītāju, par dedzīgu senās jūdu reliģijas paražu un tradiciju aizstāvi.

Atenās, Korintā, Listrā Derbijā — visās šais reiz slavenās un tālu daudzinātās pilsētās Pāvils redzēja daudzas svētnīcas, vienu krāšņāku par otru, un, kristiešu vajāšanām sākoties, viņam bija lemts skatīt arī par mūžīgo dēvētās Romas templus, kuŗu drupās vēl šodien, pēc diviem gadu tūkstošiem, atmirdz to kādreizējais skaistums un diženums.

Apustulis Pāvils bija Mazāzijas pilsētā Efesā, kad rakstīja savu vēstuli Korintiešu draudzei. Arī Efesa lepojās ar kādu slavenu celtni, ko Pāvila laikā dēvēja par ceturto pasaules brīnumu. Šī celtne bijusi dievietes Dianas templis. Uz 120 rožainā marmora pīlāriem balstījies šīs svētnīcas jumts. Tās dārgakmeņiem rotātās durvis veidojuši tā laikmeta apdāvinātākie mākslinieki, un svētnīcas vidū, vienmēr ietinies noslēpumainā puskrēslā, pacēlies milzīgs dievietes Diānas tēls.

Un tomēr dedzīgā Kristus mācības sludinātāja uztverē daudz brīniškīgāks par šo celtni ir pats tās cēlējs un veidotājs, dzīvais cilvēks, ko Dievs ir radījis. Cilvēkā un tanīs spējās, kas tam ir dotas, Pāvils redz visgaišāk atklājamies Dieva varenību, Dieva gudrību un Dieva mīlestību. Un apgarotā aizgrābtībā, uzrunājot kristiešus Korintā, viņš iesaucās: **„Vai jūs nezināt, ka jūs esat Dieva nams, un ka Dieva gars mājo jūsos?"**

Šos vārdus Pāvils nesaka cilvēku cildinot. Apustulis Pāvils zina, ka grēks ir samaitājis cilvēku. Pat savā dvēselē viņš sajūt kādu asu dzeloni, un daudz smagu cīņu viņš savā sirdī ir izcīnījis, atskārzdams, ka viņš nav tāds, kādam tam vajadzētu būt.

Lūk, tamdēļ vārdi, ka cilvēks ir Dieva nams — jāsaprot kā atgādinājums, kā paskubinājums neaizmirst to, kādam mērķim Dievs mūs ir radījis.

Dievs ir devis cilvēkam acis, lai ar tām mēs redzētu Radītāja varenību un godību pasaulē.

Bet mēs bieži vien ejam caur dzīvi it kā ar aizsietām acīm, neko neredzot un neko nesaprotot.

Keplers — visu laiku lielākais astronoms, nobeidz kādu savu grāmatu ar vārdiem: **„Iekāms es aizeju no galda, pie kuŗa norisinājušies mani pētījumi, man gribas pacelt rokas un acis uz debesīm un raidīt bijīgu un pazemīgu lūgšanu visuma Radītājam."**

Izaks Ņutons — lielais fiziķis, kādā grāmatā raksta: **„Visi mani pētījumi liecina, ka Dievs ir patiesi dzīvais, visugudrais un visuspēcīgais Dievs, bezgalīgā būtne, kas stāv augstu pāri pasaulei. Es nezinu, ko pasaule domā par mani, bet, redzot Dieva varenību, es pats sev šķietos kā bērns, kas krastmalā rotaļājas un šur tur atrod vairāk vai mazāk spožus gliemežvākus, kamēr lielais patiesības okeans paliek apslēpts viņa acīm; Tas, ko mēs zinām — ir piliens; tas, ko mēs nezinām — ir okeans..."**

Dievs devis mums, cilvēkiem, acis, lai, viņu meklējot, mēs raudzītos uz daiļo, cēlo, krietno, patieso un izsargātos no neglītā, launā — visa tā, kas sagandē cilvēka miesu un dvēseli.

Dievs devis mums acis, lai mēs redzētu ceļu, kas ved pie Viņa, lai mēs nepazustu un neapmaldītos tumsā un launumā. Un cilvēki, kas staigā Dieva ceļus, paši ir kā Dieva nams: cēli un skadri savā sirdī un dvēselē.

Dievs devis mums rokas, lai mēs ar tām darītu labus darbus un palīdzētu celt viņa valstību šai pasaulē.

Bet, ko mēs darām ar savām rokām? Un cik no tā, ko mēs ar savām rokām esam darījuši, ir nācis par labu Dieva valstībai?

Dievs grib, lai mūsu rokas būtu rokas, kas svētī. Dievs grib, lai mūsu rokas būtu rokas, kas palīdz, piecel, atbalsta, glābj un pasargā.

... Stāsta, ka kādā no pēdējā karā sagrautiem Vācijas dievnamiem neskarts palicis tikai Kristus tēls nišā aiz altāra. Uzlidojuma laikā granātas šķembas šim tēlam nodarījušas tikai vienu bojājumu — tās nocirtušas Kristus rokas.

Karam beidzoties, draudzes locekļi sākuši atjaunot savu dievnamu. Bet viens neatrisināts jautājums nodarbinājis visu prātus: ko darīt ar uzlidojuma laikā sabojāto Kristu tēlu? Draudzes sapulcē atskanējuši daudz un dažādi priekšlikumi. Un tad piecēlies kāds vecāks vīrs un teicis: **„Atstāsim Kristus tēlu tādu, kāds viņš ir, un tur, kur viņš ir! Jo šis tēls bez rokām mums vienmēr atgādinās, ka Kristus savu darbu šajā pasaulē var veikt tikai ar mūsu rokām..."**

Ja cilvēce atskartu, ka tikai ar mūsu rokām Kristus mīlestība var aizsniegt bērnus un sērdieņus, aizstāvēt tos, kas vajāti, un palīdzēt tiem, kas postā un bēdās — tad būtu atrisinātas daudzas problēmas sociālā dzīvē, un pasaulē nebūtu izperinājusies arī sarkanā launuma čūska, kas aizvien vairāk saindē visu cilvēci.

Ar savām rokām kalpojot Kristum, mēs paši kļūstam kā Dieva nams, kam pamati celti uz klints.

Dievs devis mums sirdi, lai mēs mīlētu. Bet mūsos bieži vien ir tik maz mīlestības! Un maz mīlestības mūsos ir tādēļ, ka mēs savas sirdis neesam atvēruši Kristum.

Bet vai mūsu sirds bieži vien nav kā šaura istaba, kurā nav vietas nevienam citam kā vien mūsu pašu mazajam, iegribīgajam un paštaisnam „es"?...

Tomēr ir cilvēki, kuŗu sirds tiešām ir kā Dieva nams. **Viņu domas vienmēr ir vērstas tikai uz saules pusi. Viņi ir priecīgi cerībā, pacietīgi bēdās, uzticīgi lūgšanās. Viņi neprasa, bet dod. Viņi negrib, lai tos saprastu, bet paši cenšas saprast. Viņi negrib, lai tiem palīdzētu, bet paši cenšas palīdzēt. Viņi neprasa, lai tos mīlētu, bet viņi paši cenšas mīlēt un mīlot liecināt par Dievu, kuŗa žēlastība ir mūsu sākums un gals...**

VĒSTULE REDAKCIJAI

Man šoreiz būtu daudz ko rakstīt, gribētu sniegt savu biografiju, bet tad iznāktu daudz rindu, dārgi maksātu, tādēļ jums jāapmierinās ar pēdējo notikumu manā dzīvē, ar visjaunāko piedzīvojumu, un curriculum vitae vietā tad nu es rakstu:

NOVITAS VITAE

Mana mūza, stāvi man klāt un apklāj mani ar saviem spārniem, kā vista cālīti, lai es varu iegremdēties kontemplācijā un episkā mierā un bez naida attēlot šo jauno pasauli, kuŗā man jādzīvo. Darbojošās personas: N. biedrības dāmu komitejas priekšniece, kuŗa mani vairākkārt pievīlusi. Mans draugs Teodors vēl jauns gados, kuŗs visu karsto vasaras laiku studēja filozofiju, rudenī viņš būšot doktors, ziemā profesors, bet nākamajā pavasarī publicēšot zinātnisku darbu par literāru temu: „Vai Ķencim tiešām bija tik plāns degunš, ka, ja uguni turēja otrā pusē, tad spīdēja gaisma cauri?" Arvīds, mans otrs draugs, kuŗam ir trīs amati un kuŗš nosirmo neko nestudējot, jo semestri paši mūžā pienāk klāt, tikai iemācies saskaitīt — tas viss. Mans trešais draugs Alfreds, kuŗš nosirmoja vienā naktī, kad vēlēja nometnes komiteju un viens vēlētājs uz zīmītes bija paldies zobārstiem. Tā nu, redzēdami, kas ar viņiem notiek, viņi lūdza pamieru un lai atdodot viņiem zobus, par tiem esot samaksāta liela nauda, viņi vairāk nekodīšot. Bet es gribēju ar katru no viņiem atsevišķi parunāties, lai avīzei iznāktu garāka reportāža.

— Kādēļ tu, sieva, mani pievīli? Un kādēļ gāzies man virsū, uzbrukumā no ziemeļiem kā veco strēlnieku bataljons? — es jautāju dāmu komitejas priekšniecei.

Dāma rādīja ar zīmēm, ka bez zobiem nevarot runāt, bet kad es viņai atdevu plates — viņa tikai pasmējās... Tādas ir sievietes!

— Kas tev, mans jaunības draugs, lika studēt filozofiju un piedalīties pret mani vērstā kombinētā uzbrukumā? — es jautāju Teodoram.

— Redzi, draugs, tas ir otrās šķiras jautājums — Teodors man atbildēja — bet tev nav saprotams ontoloģiskais primāts: kam ir zobi mutē, tam taču jākož, un ja es tev neiekodīšu — iekodīs cits... Vai tad tev nav labāk savā miesā just drauga zobus?

— Jā, paldies, labi rūkts, lauva, saņem atpakaļ savas plates, tās man nav bīstamas, bet Ķenča degunu liec mierā, āpskati spoguļi vispirms savu... Arvīd, kas tevi spieda uzņemties vēl ceturto amatu — uzbrukuma organizēšanu pret mani no visām četrām debess pusēm? Vai tev nebūtu jau pienācis laiks padomāt par sievu un bērniem, iepirkt ģimenes māju, uzstādīt televīzijas aparātu, aplaistīt dārzu?

— Sabiedriskie pienākumi jāstāda pirmajā vietā — atbildēja man Arvīds — mums jācīnās par Latvijas atbrīvošanu, mēs tā nevaram, kā tu domā, sēdēt mājā un rūpēties tikai par savu labklājību, mēs, intelligentie, esam atbildīgi... Atdod manus zobus!

— Ņem savas plates, vairāk pulvera vajag uzkaisīt, kad iet uzbrukumā... Vai tev, Alfred, sēdēja mugurā pats elles lielskungs, kad tu man uzbruki no dienvidiem, vienā rokā turot kaujas karogu, ar otru pieturot bikses?

Alfreds stāvēja manā priekšā nokaunējies un neko neatbildēja, neprasīja arī zobus atpakaļ, viņš jau pēc savas dabas ir ļoti kautrīgs, gandrīz kā laikā neizprecēta meita, un es viņam piedevu, tāpat kā citiem, un atdevu, kas viņam piederēja, tikai pieteicu, lai ar zobiem ēd maizi, bet lai ar tiem negrēko.

Izlaid nu mani, mana mūza, no savu spārnu apakšas, kā vista cālīti, jo savu ziņojumu redakcijai esmu beidzis un gribu atkal dotīes plašajā pasaulē, lai redzētu, kas tur notiek, kaut arī draudētu jauns uzbrukums no visām debess pusēm. Tā jau ir liela laime, ja visiem uzbrucējiem gadās mākslīgie zobi, žurnālistam jābūt sagatavotam cīņai arī pret īstiem zobiem, pat pret īstiem velna zobiem.

Tas, cienījamie redaktori, bija mans visjaunākais piedzīvojums šai jaunajā pasaulē.

Jūsu Alumsalums

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ČIKĀGĀ

Teicami izdevās Latvijas universitātes dibināšanas atceres akts un akadēmiskā balle, ko 1. oktobrī Dr. Herzl Community Home telpās rīkoja visas Čikāgas latviešu akadēmiskās kopas. Ļoti saistoša un nozīmīga bija prof. Dr. A. Janeka akadēmiskā runa par tematu Kurp iet cilvēce. Koncerta daļā Adele Pulciņa-Karpa dziedāja V. Dārziņa, E. Dārziņa, J. Ķepīša u.c. komponistu darbus.

Vijolnieks Alfrēds Matisons atskaņoja Raffa, Veņavska darbus un piedevām savu Lūgšanu. Mākslinieki publikā guva lielu piekrišanu. Klavieru pavadījumus smalkjūtīgi veica Valdis Treimanis. Akadēmisko balli atklāja ar polonēzi un to vadīja LKSA Dzintars pārstāve Pizičа pārī ar Dr. F. Stāku. Dalībnieku bija ap 250, netrūka omulības un sirsnības.

GRAND RAPIDI (MICH.)

Dziedones Elzas Žebranskas koncerts Grand Rapidu Latviešu biedrības namā 16. oktobrī, plkst. 6 vakarā. Ieeja 1.75 dol. pieaugušiem, skolēniem un studentiem 1 dol.

26. septembrī no Ņujorkas iebrauca Jāzeps Žagata ar sievu Hedviģu un dēliem Klaustu un Horstu. Vācijā J. Žagata dzīvojis pie Nirnbergas un pirms izceļošanas uz Sav. Valstīm strādājis drēbnieku darbnīcā. Žagatas ģimene pagaidām apmetusies pie svaiņa J. Geško, kuŗš arī rūpējies par galvojuma sagādi.

1. oktobrī māc. J. Lazda Vienības draudzes baznīcā salaulāja Amerikas latviešu jaunatnes apvienības viceprieksšēdi Valteri Nollendorfu no Nebraskas ar Gertrūdi Lediņu no Oklahamas. Vedēja tēvs un vedēja māte bija Mārtiņš un Lūcija Gaides. Pēc laulību ceremonijas notika intimas kāzu viesības baznīcas apakšējā zālē; tajās piedalījās viesi no Čikāgas, Milvokiem, Kalamazū, Linkolnas un citām vietām. Starp tiem bija vairāki jaunatnes apvienības pārstāvji. Bija daudz rakstveida apsveikumu, dāvanu un ziedu. Jaunais pāris pēc tam devās uz Ann Arbor Mičigēnā, kur V. Nollendorfs darbosies par angļu un vācu valodas asistentu Mičigēnas universitātē, bet viņa kundze strādās kā rentgenologe.

JAUNA KRIEVU DELEGĀCIJA ASV

Nesen ASV atstāja krievu laukstrādnieku delegācija, kuŗai nācās piedzīvot dažus nepatīkamus brīžus trimdinieku naidīgās uzstāšanās dēļ. Tagad Amerikā ieradusies cita krievu delegācija, šoreiz tie ir celtniecības „speciālisti", kas grib mācīties no amerikāņiem celt mājas un ierīkot dzīvokļus. Krievi Amerikā uzturēsies vienu mēnesi un apceļos ASV no viena krasta līdz otram. Krievi savu ceļojumu sāka no Vašingtonas, no kurienes dosies uz Bostonu, Ņujorku, Čikāgu, Baringtonu, Sietlu, Sanfrancisko, Losandželosu, Teksasu, Ņuorleansu un Klīvlendu. Delegācijas vadītājs ir celtniecības ministrs I. K. Kozuļa.

Šīs smaržas mēs ļoti dandz pārdodam dāmām, kuŗas pūlas savus vīrus pieturēt pie mājas — tās smaržo pēc cepta cāļa un āboliņa ievārījuma.

Atgriežoties no Leikvjū pilsētiņas, Leona Robežnieka vieglā mašīna uz kādas neapsargātas dzelzceļa pārbrauktuves tumsā sadūrās ar lokomotīvi. Mašīna rauta prāvu gabalu līdzi, tai stipri bojāta priekšdaļa, bet mašīnas vadītājs un līdzbraucēji, kā par brīnumu, palikuši tikpat kā neskarti. Policija šo gadījumu reģistrējusi kā vienu no „retajiem," jo nav cilvēku upuru. Jāatzīmē, ka pēdējā laikā vietējo laikrakstu slejās ziņots par vairākiem satiksmes nelaimes gadījumiem uz dzelzceļa pārbrauktuvēm, pie kam tie pa lielākai daļai beigušies ar bēdīgām sekām.

Māju iepircis Jūlijs Geško ar ģimeni. Jāatzīmē, ka samērā nedaudz ir tādu, kas savus īpašumus jau izmaksājuši, bet skaidrā naudā par māju maksājuši tikai daži.

KALAMAZŪ

Sestdien, 1. oktobrī, te viesojās Čikāgas latviešu teātris ar Elīnas Zālītes komēdiju Bīstamais vecums. Izrāde ritēja ļoti raiti un guva lielu piekrišanu. Režisors V. Hermanis un tēlotāji bija pielikuši daudz pūļu, lai skatītājiem sagādātu patīkamu pārdzīvojumu.

Latviešu organizāciju sadarbības komisijai šinī gadā pieteikti vēl šādi sarīkojumi: 20. nov. — Latvijas valsts svētku akts, 4. decembrī — Karoga pasniegšana skautiem, 17. decembrī — sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes eglītes vakars. 23. decembrī Latviešu skolas vakars un 25. dec. — Kalamazū ev.-lut. draudzes eglītes vakars.

16. oktobrī, plkst. 13. Ciānas baznīcā notiks skautu un gaidu vienību dibināšanas atceres dievkalpojums. To vadīs draudzes mācītājs A. Piebalgs. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē dibināšanas atceres sanāksme. Tanī izrādīs 3. novada skautu 1954. un 1955. g. nometnēs uzņemtās filmas. Būs skautu un gaidu priekšnesumi, tautiskas rotaļas un kopīgs groziņu azaids.

Skautu un gaidu vienības pēc vasaras pārtraukuma atjaunojušas darbību, kas notiek Kalamazū ev.-lut. latviešu draudzes namā S. Rozes ielā Nr. 828. Kalns

CEĻA VĀRDI

Laime un nelaime nenāk pa apslēptām spraugām. Tu pats esi tas, kuŗš atver tām durvis.

*

Istais vārds spēj atņemt asumu tava pretinieka dunčim.

*

Netīrai sirdsapziņai pat zāles stiebra šalkoņa bieži liekas kā pērkona grāviens.

*

Mums jābūt vienmēr drošiem, ka nemeklējam zivi augļu koka zaros.

Japāņu parunas

Abonementu pieteikumus, sludinājumus un informāciju pieņem

Čikāgā

K KALNGARS

LA pārstāvis

Chicago 41, Ill.

4936 W. Henderson St.,

Tel. AVenue 3-3529

PAR DAUDZ SKAISTI, LAI TICĒTU

Ārzemju žurnālistiem rāda inscenējumu Krjukovo soda nometnē

Intervija ar vācu žurnālistu Bruno Sobikzaku, kam šinī vasarā Padomju Savienības apmeklējuma laikā kopā ar dažiem citiem Rietumu žurnālistiem uz pašu vēlēšanos dota iespēja „iepazīties" arī ar kādu soda nometni Maskavas tuvumā.

„Mani kungi, ja jums patīk doties mazā ekskursijā un ja jūs tā vēlaties iepazīties ar mūsu soda nometnēm — lūdzu! Mums nekas nav slēpjams. Protams, mūsu soda nometnes nav nekāds meiteņu pansionāts, bet tās nav arī cilvēku iznīcināšanas nometnes, kā to apgalvo. kapitālistu sakūdītie aģenti. Mēs jums rādīsim Padomju Savienības vislielāko labošanas darbu koloniju, kuŗā ieslodzīti visas Maskavas pilsētas noziedznieki. Protams, mums kā visās valstīs ir arī smagi noziedznieki — spiegi, diversanti, slepkavas un laupītāji, kuŗi ir ieslodzīti labošanās soda nometnēs, bet tādu mums nav daudz, šīs nometnes ir ļoti mazas, un tajās jūs neiegūsit pietiekamu ieskatu par Padomju Savienības labošanas iestādēm. Jūs esat pirmie ārzemnieki, kuriem atļauts apskatīt kādu mūsu soda nometni, bet es jums saku — jūs būsit pārsteigti. Jā gan, pārsteigti, mani kungi! Jūsu līdzšinējie, saindētie uzskati un rakstīšanas veids jums drīz vien būs jāgroza."

Ar tādu uvertīru no kāda civilā tērpta iekšlietu ministrijas — MVD ierēdņa mutes sācies ievērojamais inscenējums un brauciens lietainā dienā no Maskavas pa Ļeningradas šoseju ziemeļu virzienā gar pelēkām sādzām, kuŗas no vecuma un pūšanas bijušas pavisam sašķobījušās. Žurnālistu „muļķīgos" jautājumus par Lubjanku krievu pavadoņi uzņēmuši ar smiekliem.

„Ziniet, kungi, Lubjanka taču nav nekas cits kā mūsu iekšlietu ministrijas pārvaldes ēka un nav nekāds cietums. Tā ir ļoti skaista ēka Lubjankas ielā un dažreiz tur, protams, nopratina arī dažus apcietinātos. Bet cerams, ka jūs visi ar to varēsit iepazīties," nevainīgi skaidrojis kāds VOKS — ārzemju kultūrālo atiekšmju veicināšanas savienības pārstāvis (Lasi: īpaši skolots čekists). Pēc šādas lekcijas žurnālistiem tiešām bijis jāaiztaisa mutes, jo pēc apmēram stundas brauciena, mašīnām nogriežoties no šosejas bruģa, sākusies pamatīga šūpošanās pa „krievu platuma" dubļu ceļu. Motoriem nelabi gaudojot, tomēr sasniegta Krjukovo soda nometne, kas atrodas pašā Maskavas-Ļeningradas dzelzceļa malā. Nometni apjozusi divu metru augsta dēļu sēta, dzeloņžogi un zemi sargu torņi, kuŗos žurnālisti par brīnumu nevarējuši ieraudzīt sargus. Bez kādām formālitātēm atvērušies vārti, un visi bez kādas dokumentu kontroles izkāpuši pašā nometnes vidū starp vienstāvīgām koka ēkām un barakām. Vienīgai pavadoņu lūgums — atstāt foto un filmu aparātus auto mašīnās. Pārsteidzis arī tas, ka nekur nav manītas sardzes, un pavadoņi paskaidrojuši, ka tās ierodoties tikai naktīs.

„Lūdzu jūtieties kā mājās", nometnes pārvaldes ēkā žurnālistus apsveicis bez mazākās ironijas nometnes načaļniks MVD majora formā un bez kavēšanās sācis sniegt pārskatu par Krjukovo labošanas darbu koloniju. „Mums, te, balodīši, pašlaik ir 922 apcietinātie vīrieši. Visi maskavieši — krievi, kas sodīti ar 1-10 gadu ieslodzījumu par saimnieciskiem noziegumiem, dauzonību, izvarošanu, alimentu nemaksāšanu, zādzībām un asociālu izturēšanos. Vai jūs nepārsteidz tas, cik mums maz ir noziedznieku no tik lielas pilsētas kā Maskavā?" Tālāk načaļniks izstāstījis, ka nometnei gan pašai savas baznīcas neesot, bet apcietinātie drīkstot pēc patikas apmeklēt tuvējās sādžas baznīcu. Viņš lepni arī stāstījis, ka pēdējos trijos gados nav bijis neviens bēgšanas mēģinājums. Pēc tam sākusies ilga staigāšana pa visu nometni. Vispirms rādītas vairākas darbnīcas, kur apcietinātie ātrā tempā štancējuši kaŗotes. Citās telpās gatavotas sienas pulksteņu cīparnīcas, un načaļniks stāstījis, ka Krjukovo nometnē ieslodzītie katru gadu izgatavojot preces 60 miljonu rubļu vērtībā. Katrs apcietinātais mēnesī nopelnot apmēram 400 rubļu.

Žurnālisti vairākkārt uzaicināti ar ieslodzītajiem aprunāties. „Mums tāču nekas nav slēpjams", laiku pa laikam svētā izbrīnā sasituši plaukstas pavadoņi, tiklīdz žurnālisti apklusuši, jo ieslodzītie no sarunām izvairījušies. Tie, kas runājuši, nav mēģinājuši apgalvot, ka ieslodzīti nepatiesi vai ka nometnē būtu slikti, bet atsacījušies arī no piedāvātām cigaretēm, vienmēr atrunājoties: „Es pašlaik jau smēķēju, jo man tabakas un cigarešu ir tik, cik vajaga!" Arī pavadoņi apgalvojuši, ka apcietinātie par nopelnīto naudu bagātīgi iepērkoties baudvielas, grāmatas, apģērbu un citu. Gandrīz visi apcietinātie bijuši tērpušies samērā tīrās drēbēs — melnos darba virsvalkos vai par spīti vasaras laikam tipiskajās vates fufaikās. Kad pēc vairāku stundu staigāšanas pa darbnīcu telpām, kuŗas rotājuši sociālisma saukļi, žurnālisti bijuši paguruši, tie vesti uz virtuvi.

Laitajā iekļūtu, visiem bijuši jāuzvelk balti ķiteļi. „Mēs ļoti ievērojam higiēnu", skaidrojis virtuves personāls, sniedzot žurnālistiem nogaršot apcietināto pusdienas maltīti — boršču un gulašu ar biezputru. Načaļniks paskaidrojis, ka ieslodzītie saņemot trīsreiz dienā siltas maltītes un atvainojies, ka esot gadījušās tādas trūcīgākas pusdienas. Tālāk rādītas apcietināto guļamtelpas ar divstāvu metalla gultām, plānām matracēm, pelēkām segām. Gultas bijušas apsegtas tik priekšzīmīgi, kā senos laikos vācu kaŗavīru kazarmās. Pārsteigusi arī nometnes medicīniskā daļa ar medikamentu un ierīču bagātību. „Man, kā ārstam, ir laba sirds. Es savus balodīšus mīlu un parakstu atbrīvošanu no darba katram, kam tas nepieciešams", skaidrojis vīrs baltā ķitelī, kuŗu stādījuši priekšā kā nometnes ārstu. Un tad ar lepnu smaidu načaļniks žurnālistiem rādījis soda nometnes atrakciju — randiņu māju, kuŗā apcietinātie varot apmierināt savas seksuālās vajadzības. Protams, tas neesot nekāds „bardaks", bet iestāde domāta tikai precētiem ,kad viņus atbraucot apciemot sievas. Žurnālistiem rādīta uzgaidāmā telpa ar pagaŗu solu rindu un vairākas istabas ar vienu balti klātu gultu (apakšā naktspods), galdu un diviem krēsliem. istabās apcietinātie ar savām sievām drīkstot satikties pat septiņas naktis no vietas.

Tad žurnālisti aizvadīti atkal pārvaldes ēkā, kur načaļniks tos pacienājis ar mazu vodkas apsla cītu uzkodu, un tad sekojusi sirsnīga atvadīšanās.

„Un kad aiz limuzīniem aizvērotie nometnes vārtiem, mūs pavadīja kādu piecdesmit apcietināto drūmie, vaicājošies skati," saka Bruno Sobikzaks, „es zināju, ka par Padomju Savienības soda nometnēm biju ieguvis mazāk informācijas, kā intervējot vienu vienīgu vācu gūstekni. Inscenējums, ko mums rādīja, bija pārāk skaists, lai tam kaut drusku ticētu."

„Bet kādēļ jūs arī tā nerakstāt laikrakstos?"

„Redziet, kollēga, arī vācu laikrakstu redakcijās pašlaik svilpo koeksistences vēji," atbild vācu žurnālists, cenšoties novirzīties uz citām, mazāk bīstamām temām. Apsolītā Lubjankas apskate, lai arī cik žēl tas būtu, tomēr nav notikusi. Nav taču neiespējams, ka koeksistences vārdā arī tur sarīko mazu inscenējumu kādai citai žurnālistu vai ekskursantu grupai. Protams, pagaidām bez nagu maukšanas demonstrējumiem.

V. Akacis.

SKOLOTĀJU DARBS SĀCIES

Cīkūgas latviešu skolas skolotāji, uzsākot jauno mācību gadu, sapulcējās uz sēdi skolas pr-ka H. Kreicera dzīvoklī. No kr. 1. r.: A. Zirne, L. Balode, H. Eglāja, A. Kalngara; 2. r.: I. Cēbera, L. Aistara, sk. pr-ks H. Kreicers, M. Kreicera, I. Vīksniņa, G. Straumanis; 3. r.: M. Cakara, D. Straumane, M.Šturma un E. Drulle.

KRIEVU PIESARDZĪBA SOMIJĀ

Kā zinām, krievi apsolīja atdot somiem Porkkalas ostu, kur krievi bija ierīkojuši savu bazi. Pēc PSRS — Somijas miera līguma krieviem bija tiesības turēt šo bazi 50 gadu, tomēr tie atteicās no tās jau pēc 9 gadiem. Pēc līguma krievi varēja turēt Porkkalā 20 tūkst. kaŗavīru, bet somiem nebija nekādas iespējas pārbaudīt cik īsti tur novietoti. Pirms dažiem mēnešiem, kad vēl nekas nebija zināms par krievu nodomu izvākties no Porkkalas, apkārtējie iedzīvotāji dzirdēja spēcīgus spārdzienus. Domā, ka krievi spridzināja savus nocietinājumus.

Kāds atbraucējs no Somijas stāsta par krievu lielo piesardzību un noslēgtību Somijā. Somu dzelzceļš no Helsinkiem rietumu virzienā šķērso Porkkalas territoriju. Krievi pieprasīja, lai visiem vagoniem, braucot cauri šai territorijai, logi būtu noslēgti un nevarētu redzēt, kas notiek ārpusē. Krievi savu bazi apgādā galvenokārt pa jūras ceļu, bet dažreiz tie pārvadā kaŗaspēku arī pa dzelzceļu caur Somijas territoriju. Krievu vilcieniem tad visi logi ir aizslēgti un neviens neparādās pie durvīm.

Helsinkos krievu ŗīcībā ir viena viesnīca. Pa tās logiem vienmēr raugās ziņkārīgas sejas, lai redzētu, kas notiek uz ielas. Tomēr krievus Helsinkos redz maz. Somu — krievu robeža ir stingri apsargāta no abām pusēm. Krievu pusē gar robežu mežs ir izcirsts. Krievu robežsargus neredz, bet ir zināms, ka tie kaut kur paslēpušies. Dažreiz agri no rīta var manīt krievu sargus. Somi gar robežu uzcēluši dzeloņstiepļu žogu, lai kāds aiz pārskatīšanās neiemaldītos krievu territorijā.

Krievi Tallinā uzcēluši televīzijas staciju, kas acīmredzot domāta propagandas izplatīšanai Somijā. Stacijas darbības radijs ir 90 km, bet attālums starp Helsinkiem un Tallinu ir 80 km. Igaunijā šīs stacijas raidījumus var redzēt tikai šaurā sektorā. Somijai savas televīzijas stacijas nav un tāpēc krievi domā, ka somi skatīsies Tallinas raidījumus. Krievi pārdod Helsinkos arī televīzijas uztvērējus, tomēr pieprasījumi pēc tiem ir niecīgi.

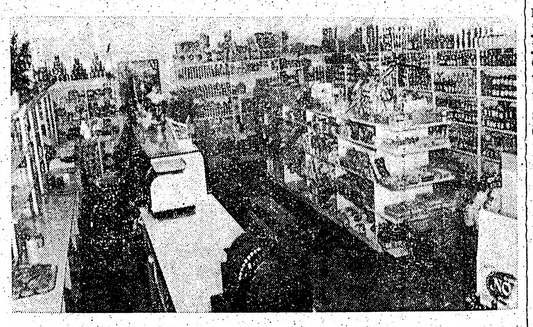

Latviešu uzņēmumiem Toronto nule kā pievienojies jauns pasākums — Ed. Tilmaņa otrais pārtikas preču veikals, 731 Broadview. H. Kligera foto

LATVIEŠI RAKTUVJU PILSĒTĀ

Ap 200 jūdžu ziemeļos no Sault Ste Marie atrodas pilsētiņa Veiva (Wawa) ar 4000 iedzīvotājiem. Indiāņu valodā wa-wa (arī wa-ko) nozīmē meža zosi. Veiva ir pazīstama ar dzelzs rūdas raktuvi, kuŗa pieder sab. Algoma. Raktuve ir arī vienīgā darba vieta pilsētiņas iedzīvotājiem. Atalgojums sākas ar $1.52 virszemē un $1.64 apakšzemē.

24. septembrī ap plkst. 17 virs raktuves pacēlās ap 600 p. augsts akmeņu un putekļu stabs. Zemi satricināja detonācija. Raktuvē eksplodēja 153 to dinamita. (Lai šo daudzumu pārvadātu, vajadzīgi ap 10 dzelzceļa vagonu.

Šī sprāgstviela bija iepildīta 2484 caurumos, lielumā no 2-8 collām diametrā. Eksplozija notika intervālos, bet kopējais ilgums nepārsniedza 1 sekundi. Šī eksplozija sagatavoja pāri par 1 miljonu to rūdas, apm. 6 mēnešu produkciju.

Sagatavošanas darbs ilga veselu gadu. Bīstams stāvoklis bija, kad sagatavošana tuvojās noslēgumam, jo eksploziju varēja izraisīt dažādi blakus apstākļi, kā nogruvumi, satricinājumi vai arī pat pērkona negaiss.

Spridzināšanas dienā visi strādnieki no raktuves apkārtnes tika izvākti. Pēc putekļu staba nosēšanās lielākais pazemes raktuvju spridzinājums ne tikai Kanadā, bet laikam visā pasaulē, ir izdevies neticami labi - pāt neviena logu rūts nav cietusi arī pilsētiņā, kas atrodas 2,5 jūdzes no sprādziena vietas. –

Ap 3 jūdzes no raktuves atrodas kausētava. Rūdu uz šejieni nogādā speciālā vilcienā ar gaisa trulīšiem. Pavisam uz līnijas atrodas ap 140 trulīšu. Katrs no tiem uz ņem 1 to un 8 stundās pārvadā apm. 1260 tonnu.

Šeit tiek kausēta jēlrūda, ko ar liellaivām pa Superior ezeru nogādā uz Sav. Valstīm, kas ir arī galvenā noņēmēja.

Šeit uz dzīvi apmetušies arī latvieši, skaitā ap 24. Sabiedriskā dzīve sākas un beidzas ar dažādu ģimenes svētku svinēšanu. Tuvākais centrs ir Sault Ste Marie, kur vismaz kādreiz iegriežas kāds luterāņu mācītājs (vairāk arī tur nekas nav), bet mēs arī to neesam redzējuši.

A. P., Veivā

NO KAŖU LAUKIEM...

(Pārnesums no 2. lpp.)

otru latviešu techniķi, Stegeru, esot būvuzņēmēji māju iekšpuses iekārtošanas darbiem. Viņu uzņēmumā strādājot arī ap 20 latviešu. Manu ciemiņu darba vietas esot: Indulim dārzniecībā, bet Maigonis strādājot lielas celtniecības firmas izmēģinājumu un pārbaudes laborātorijā. Tanī pašā uzņēmumā ar lieliem panākumiem strādājot tiltu būvniecības speciālists, vairāku turienes ievērojamu projektu autors, inž. Dravnieks.

Līdz ar šo braucienu, viņu vasaras brīvdienu laiks beidzies. Atgriežotiņes mājās, sākšot studijas Nubransvikas Rutgera universitātē, kur pa visām fakultātēm kopā esot 3000-4000 studentu. Indulis, izmantojot savas ASV kaŗa veterāna priekšrocības, studēšot matemātiku un studiju laikā saņemšot katru mēnesi pabalstu, kas pilnīgi sedzot visus izdevumus universitātē. Maigonis turpināšot studēt ķīmiju un cerot šo fakultāti visā drīzumā beigt. Uz jautājumu, kāpēc viņš mainījis fakultāti (Vācijā, Pinnebergā studēja medicīnu), saņēmu atbildi, ka pašreiz ASV, lai nobeigtu med. fak., būtu vajadzīgi lielāki materiālie līdzekļi un viņu pilsētā Rutgera universitātē nemaz neesot tādas fakultātes. Tāpēc izšķīries nezaudēt laiku un studēt to, kas tagad esot pa „spēkam". Arī šī nozare nākotnē solot labas izredzes.

Mūsu sarunās esam atbraukuši pie Niagaras pakavveidīgā ūdenskrituma, izkāpuši no mašīnas,vērojam šo grandiozo dabas brīnumu. Vējš pūš sejā sīki izsmidzinātās ūdens pilītes, bet lejā ūdens masas ar dobju troksni sašķīst baltā putu mutulī.

Vērojot pretējo krastu un paugurus, kas nedaudz atgādina mūsu Ērgļu ainavu, sarunas ievirzās tanīs laikos, kad visi trīs Ērgļos staigājām pa Ogres upes krastiem, makšķerējot vai liekot naktsāķus, vai kad Vidzemes augstienē dzīvojām pa slēpētāju „paradīzi". Tos brīžus nespēsim aizmirst nekad...

Mūsu sarunas apklusa. Manu ciemiņu skati, cieši vērsti ūdens sakultajā dūmākā, likās, cauri tai saskata mīļos Vidzemes augstienes un Ērgļu kalnus un lejas...

J. L.

PRINCIS NEVAR ATRAST SIEVU

Mazajai Monako karalistei ir lielas galvas sāpes ar savu valdnieku princi Raineru III. Pēdējais jau sasniedzis 32 gadu vecumu, bet ļoprojām vēl nevar izvēlēties sev dzīves biedri. Viņa pēdējā romantiskā dēka bija ar franču filmu aktrisi Gizelu Paskali, ar kuŗu viņu saistīja ilgu gadu draudzība. Bet Gizela beigās aizbrauca atpakaļ uz Parīzi un Rainers atgriezās pie saviem automobiļiem un jachtām.

Pagājušā gadā kāda amerikāniete Džo Anna Storka, dzirdējusi, ka Rainers interesējas par amerikāņu meitenēm, devās no Altonas uz Monako. Rainers viņu arī izvizināja savā Jaguārā un laistījās ar šampanieti privātā bārā, bet tas arī bija viss.

Tagad ir oficiāli zināms, ka Rainers III dosies novembrī uz ASV, lai apmeklētu Hēpkinsa hospitāli Baltimorā. Daudzi „litpratēji" sagaida apmeklējumā arī vēlēšanos satikt filmu zvaigzni Grēsu Kelliju, ar kuŗu Rainers iepazinās pagājušā gadā, kad Grēsa iespēlēja kādu filmu Rivjērā.

Grēsa gan nekad nav izteikusies vai ļāvusi noprast, ka viņai būtu tieksmes pārcelties uz dzeltenīgo 200 istabu pili skaistajā jūras piekrastē, bet uzmanīgas acis un ausis zina tomēr daudz ko vairāk.

Monako valstij šogad vispār neveicas. Tās lielākā banka cieta lielus zaudējumus, un arī labklājībā dzīvojošie 21.000 pavalstnieku dabūja drusku pievilkt jostu.

Visvairāk pavalstnieki nobijušies, ka princis varētu palikt bez mantiniekiem un tādā gadījumā tie būtu spiesti pāriet Francijas pavalstniecībā, līdz ar to bez patstāvības zaudējot arī iespēju dzīvot bez nodokļu maksāšanas un citiem „spaidiem"

MEKLĒJU
ELVĪRU
DROBIŠEVSKIS
ar bērniem. Pēdējā dzīves vieta Cēsīs. Svarīgas ziņas. Lūdz rakstīt
L. KALME,
27 Hewitt Ave, Toronto, Ont., Canada
Tel. LA 1519

Jānis Sārma

Negantnieks

ROMANS

(21. turpinājums)

— Nu kad tā, tad man par tevi nav bēda, — Linkalns noteica un, piecēlies no mūrīša, noņēma no plaukta pabiezu avīžu žūksni, kas bija viņa paša sašūts kopā grāmatas veidā. Tās bija Pēterburgas Avīzes, sakrāts pa visu to iznākšanas laiku. Kad ciema meitenes aizgāja, kalējs lika Jēkabam iededzināt skalu un sāka šķirstīt biezo foliantu. Viņš labprāt lasīja par to, kā ļaudis dzīvo un strādā svešās zemēs un kādi tur likumi un paražas un kā kopj tur tīrumus vai arī tirgojas. Slēpdams bārdā smaidu, viņš sekoja arī tam, kā Žvingulis savā ākīgajā valodā izzoboja bizmaņus un mulsināja vientiesīgo Brenci. Šī avīžu lasīšana bija Linkalna mīļākā nodarbošanās svētdienās vai kādās citās pavaļas dienās. Dažreiz pie viņa atnāca arī viens otrs no kaimiņu tēviem, un viņi tad visi pārsprieda avīzē aprakstītos notikumus un, kūpinādami pīpes ar baltajām porcelāna galviņām un lokanajiem fleksībera kātiem, spļāva pāri istabai krāsns kaktā sūro šķidrumu, kas sakrājās mutē.

— Tā vairs ilgi nepaliks, kā tas ir tagad, nāks citādi laiki! — viņi izlēma, klausīdamies Pēterburgas Avīžu uzmudinājumos, un pūta gaisā jo kuplākas dūmu grīstes.

Kam spēks un dūša sirdī mīt, nav bail no pretinieka!

Patriotiska dziesma

Ar dziedāšanu nebija tik vienkārši, kā to domāja kalējs Linkalns. Gan nelielo dziedātāju pulciņu, kam bija jādzied zvana iesvētīšanā, kur piedalījās Naudeļu un citu tuvāko ciemu ļaudis, skolaskungs un aumeistars apmācīja bez sevišķām pūlēm, jo jādzied bija vīriem pazīstamās, baznīcā dziedāmās dziesmas. Bet, kad pienāca ar pastu sūtītās Rīgā dziedāmās dziesmas, radās grūtības. Vispirms vajadzēja pulcināt dziedātājus no visas draudzes un pie tam pārliecināt ļaudis, ka šī dziedāšana ir kopīgi darāma un svarīga lieta, kas dažiem nebija visai labi saprotams. Bija jācīnās arī pret saiešanu gara pārņemtiem stūrgalvjiem, kam likās, ka blēņu dziesmu dziedāšana ir grēks. Gan netrūka arī tādu, kas gribēja dziedāt par visu varu, bet nebija savā mūžā vēl redzējuši ne notis, ne takts zizli. Izrādījās arī, ka latviešu valodā ir tikai puse dziedamo dziesmu, pārējās bija ar vācu tekstiem, kas dažai labai latviskai mēlei sagādāja lielas grūtības.

Kad beidzot koŗa sastāvs bija kaut cik nostabilizējies, nācās izlūgties no cienīgtēva atļauju apmācīt dziedātājus skolas telpās. Cienīgtēvs nebija īsti dziedāšanas pretinieks, jo viņam bija labāk pa prātam, ja ļaudis pulcējas dziedāšanā, nekā pārāk aizraujas ar saiešanu apmeklēšanu. Bet bija taču tā, ka dziedāšanas lietu vadīja Rīgas Latviešu biedrība, un silti ieteica un skubināja jaunlatviešu avīze Baltijas Vēstnesis, kamēr Latviešu Avīzes, stāvēdamas akadēmiski vēsās Latviešu Draugu biedrības aizvēnī, izturējās rezervēti. Tāpēc tad arī pirmajā gājienā ne skolaskungs bija īsti pārliecināts lūdzējs, nedz arī cienīgtēvs diezcik laipns atļāvējs. Abi kunģi par to izrunājās baznīcas jērkambarī diezgan gari un plaši un puslīdz vienādi atzina, ka ar koŗa apmācīšanu nebūtu visai jāsteidzas. Sak, kas ātri strebj, tas apdedzina lūpas! Tā bija veca un laba, daudzreiz pierādīta gudrība, un nebija ļauni, ja pie tās pieturējās arī tagad. Sarunu iznākums tad nu nebija gan galīgi negātīvs, bet arī ne īsti pozitīvs.

Kad skolaskungs par to stāstīja aumeistaram pie pusdienas galda, jaunais cilvēks uztraucās un teica kādus īgnus un asus vārdus, par ko visvairāk sadusmojās gaspaža, kuŗa labāk nekā pats skolaskungs zināja, cik mazvērtīga persona ir aumeistars un cik nepiedienīgi ir, ja šāda persona domā citādi nekā cienīgtēvs un skolaskungs. To viņa arī gaiši un skaidri turpat pie galda pateica. Aumeistars pietvīka un attrauca, ka neesot ne cienīgtēva, ne arī skolaskunga puisis un tāpēc varot domāt, kas pašam palikot. Gaspaža tad vēsi aizrādīja, ka cienīgtēvs esot cienījama persona, kas redzams no tā, ka viņa vārds izliets jaunā zvana virsmā, kur Krogzemja vārds nekad nenonākšot. Aumeistars atcirta, ka cienīgtēva vārdam zvana virsmā nemaz nepiederoties būt, jo zvanu taču par saviem upurī salasītiem grašiem gādājusi draudze, bet cienīgtēvs neesot darījis neko vairāk, kā pasūtinājis zvanu lietuvē, ko tikpat labi būtu varējis vai nu aumeistars, vai arī kuŗš katrs draudzes loceklis.

Skolaskungs bija pēc dabas diezgan rāms vīrs, un abu partu asās replikas viņam nepatika. Bet viņš zināja, ka jāļauj gaspažai izrunāties pēc patikas, jo citādi viņa vēlāk to, ko nebija pateikusi še, teiktu viņam pašam.

Gandrīz vai bez elpas aiz dusmām, gaspaža izsēca: — Jūs esat viens jauns cilvēks, jūs esat viens zeņķis, un tādu līderīgu valodu pret cienīgtēvu jums neklājas brūķēt!...—

Aumeistars šo piezīmi ņēma ļaunā, ar troksni nometa šķīvī nazi un dakšiņas un, paldies neteicis, strauji izgāja no istabas.

— Ein dummer Junge!... Ein Bauer!... — gaspaža nosauca viņam pakaļ. Kaut pati uzaugusi kurpnieka ģimenē, viņa ieskatīja sevi par daudz labāku nekā zemnieku.

— Khm... khm... — skolaskungs tikai nokrekstēja, bet gaspaža turpat izlēma, ka aumeistars uzpriekšu ēdināms virtuvē. Bet skolaskungs tam nepiekrita un aizrādīja, ka tas varētu tikai nākt pašai madāmai par ļaunu, jo ļaudis to teiktu ne aumeistara, bet gaspažas vainu. Gaspaža tad beidzot to arī atzina un nolēma aumeistaru sodīt tā, ka samazinās līdz pēdējai robežai viņa gaļas šķēlīti un svieta devu.

Lai remdinātu savu satraukumu, viņa virtuvē attēloja Luzei aumeistara nepiedienīgo uzvešanos, jo īpaši pasvītrodama, ko viņš bija teicis par cienīgtēva vārdu jaunajā zvanā. Bet Luzei par aumeistaru bija savas domas un pret cienīgtēvu viņa nejūta nekādu sevišķu cienību, tāpēc gaspažas stāstījums radīja pavisam negaidītas sekas. Luze nebija nekāda pļāpa, bet kādām pāris labām paziņām viņa pateica, ko aumeistars domā par cienīgtēva vārdu jaunajā zvanā, un drīz vien tas, mazliet paplašinātā veidā, bija zināms arī Naudeļu ciemā un radīja jo plašas pārrunas, kas nokļuva arī Linkalnu ģimenē, kur jo sevišķi tās aizkāra Jēkabu, jo viņš aumeistaru uzskatīja par paraugu, kuŗā neredzēja kādu trūkumū. Pamazām viņa apziņā no cienīgtēva izveidojās bizmanis, kāds tas bija attēlots Pēterburgas Avīzēs un kuŗš nu cīnījās pret aumeistaru. Šī pati doma pielipa arī viņa skolas draugiem, un viņi visi kopā pārrunāja, kā varētu aumeistaram palīdzēt. Tiešā ceļā tas nebija iespējams, bet netieši taču viņi varēja tam sagādāt gandarījumu ar to, ja nodarīja cienīgtēvam kādas nepatikšanas. Un nebija ilgi, kad Jēkaba smadzenēs dzima pārdrošs plāns, ko viņš atklāja abiem draugiem. Ķīrēnu Mārcim un Skustēnu Mikum tas izlikās ne vien pieņemams, bet taisni ģeniāls, jo vairāk tāpēc, ka prasīja no visiem drosmi, apķērību un veiklību. Un kam gan vēl būtu vairāk prieka to parādīt darbos kā viņiem visiem trim, kas nule bija pametuši aiz sevis savas dzīves sešpadsmito vasaru! Īsi un skaidri, kā pats cienīgtēvs allaž mēdza uzsaukt, ja kāds ilgi vilāja pa muti atbildi, viņi nolēma izvīlēt cienīgtēva vārdu no zvana virsmas! Kā jau kalēja dēlam, Jēkabam vīlēšanas darbs nebija svešs, jo ne reizi vien viņš bija apvīlējis atslēgām zobus vai arī ģelzīšu misiņa ietvarus. Viņam arī bija viegli sameklēt tēva amatnīku kastē attiecīgās vīles. Grūtības radīja jautājums, kad un kā piekļūt zvanam.

— Vajadzīgas mazākais savas divas stundas laika, lai izvīlētu vārdu tik tālu, ka neviens to vairs nevarētu salasīt, — Jēkabs lietpratīgi ziņoja.

— Tad tas jāizdara pa dievkalpojuma laiku, jo kopā ar spredīki un dievgaldniekiem tas ilgs, ja ne vairāk, tad taču savas stundas trīs, — Skustēnu Mikus teica rāmi un prātīgi, kā to parasti mēdza darīt arī viņa paša tēvs.

— Jā, bet kā tad lai nokļūst tornī tā, ka neviens nepamana? —

— Kad zvaniķis pirms dievkalpojuma sākuma beidzis zvanīt, viņš apsēžas ērģeļu luktā uz ērģeļu paminām, lai atpūstos no savas aizdusas... — Tad uzšmaukt tornī un piekļūt zvanam nebija nekāda grūtā lieta. Un, ērģelēm dūcot un draudzei dziedot, neviens arī nedzirdētu, ka tornī izdara vīlēšanas darbus Tā kā bija priekšā pēdējā svētdiena pirms adventes, kad varēja cerēt daudz dievgaldnieku, dievkalpojumam vajadzēja turpināties ilgāk nekā parasts, kas nāca pārdrošajam pasākumam par labu. Zēni sīki pārrunāja visu, kas bija ņemams vērā, un kā īsti sazvērnieki nolēma visu darīt tik uzmanīgi, lai neviens no viņiem nenokļūtu aizdomās.

(Turpinājums sekos)

RAIŅA KRAUKLĪTIS TORONTO

Bostonas ansamblis rāda lielu darbu un vērtīgu sniegumu

Bez Mārtiņa Zīverta un Blaumaņa, pāris V. Kārkliņa un Anšlava Eglīša skatuves darbiem mūsu daudzajiem patiesi rosīgajiem trimdas teātŗu ansambļiem ar katru gadu grutāk un grūtāk nācies atrast pieņemamu repertuāru, lai nebutu jāķeŗas vai nu pie gluži nozēlojamiem, diletantiskiem un laika zoba sagrauztiem sacerējumiem, vai arī jāmeklē glābiņš tulkojumos.

Tā vien liekas, ka latviešu teātŗa mākslu visos laikos piemeklējis savāds liktenis: mums gan allaž ir bijuši apbrīnojami apdāvināti, lieliski tēlotāji, un mūsu skatuve pat trimdas gaitās Vācijā ir varējusi lepoties ar lieliskiem uzvedumiem un spožu ansambļa saspēli, bet mokas ar pienācīgu oriģinālugu sagādi vienmēr ir bijušas lielas. Pat Latvijā teātri dzīvoja visvairāk no dramatizējumiem un tulkojumiem, kamēr labas oriģinālugas radās ļoti reti.

Ļaunākais tas, ka skats nākotnē šai ziņā ir stipri bezcerīgs un stāvoklis ar katru sezonu kļūst arvien ļaunāks un ļaunāks. Īsti vietā tādēļ ir ALA's Kultūras fonda izsludinātā oriģinālugu sacensība, kas, varbūt, spēs aizpildīt vienu otru robu, palīdzēs atrast kādu jaunu talantu — citādi mūsu teātŗa draugu saimei — kā tēlotājiem, tā skatītājiem — jau vistuvākā nākotnē draud neglābjams bankrots.

Jo — cik ilgi lai plēš Blaumaņa jokus, cik ilgi Mārtiņš Zīverts spēs pieražot lugas visu kontinentu vajadzībām? Bet to, kas piepalīdz no malas, ir gauži maz, un viņu devums niecīgs. Praktiskais darbs ir pierādījis, ka mūsu drāmatiskās mākslas lieluzvedumi, kādiem būtu piemērotas Raiņa un Brigaderes lugas, ir trimdas ansambļiem tik cieti rieksti, ka liekas gandrīz veltīga varonība mēģināt iedzīvināt šos milzu uzvedumus pāris izrāžu vajadzībām. Jo laiks, līdzekļi un darbs, ko no visa ansambļa, sākot ar režisoru un beidzot ar skatuves meistaru, prasa šādu uzvedumu sagatavošana, ir gandrīz pārcilvēcisks.

Turklāt diezgan bieži rezultātā bijis jāsaņem snobiskās vai pārgudrās publikas paviršais vērtējums, kas nav devis nekādu morālisku atspaidu darbam, nemaz jau nerunājot par kādu materiālu ieguvumu.

Un tomēr, par spīti visam — pāris varonīgie mēģinājumi ir pierādījuši, ka bieži vien mūsu gandrīz tīri amatieriskie ansambļi ir paveikuši gandrīz vai neiespējamo, ja vien viņu vidū ir bijis vismaz kāds spēks, kas spējis gaišu turēt entuziasma dzirksti. To spoži pierādījuši divi Raiņa lugu uzvedumi, kuŗus bijusi izdevība vērot Toronto: Pūt, vējiņi Latviešu nacionālā teātŗa izpildījumā, un nule kā bostoniešu atlidinātais Krauklītis.

Krauklīša uzvedumā režisors Reinis Birzgalis, sadarbībā ar dekorātoru Ardi Vinkleru, un, kā redzams, visa pārējā ansambļa dedzīgā darba prieka atbalstā bija spējuši uzburt tiru, skaidrās līnijās iecerētu un uzbūvētu izrādi, kas viscaur noturējās īsta teātŗa cienīgos rāmjos.

Vispirms jau visa atzinība dekorātora pārdomātajiem metiem, kas labā saskaņā ar R. Birzgaļa ieroču un kostīmu zīmējumiem deva visai izrādei tās skaidro, drošo pamatu. Lieki būs runāt par to, cik tur ieguldīts darba un līdzekļu, bet rezultāts katrā ziņā bija apsveicams.

Šai latviski skaidrajā, tīrajā gaisotnē arī noritēja lugas darbība, kuŗas smagumu uz saviem pleciem, neapšaubāmi, iznesa trīs tēlotāji: Ance Rozīte, Reinis Birzgalis un Jānis Lejiņš.

Lai neļaunojas abi kungi, bet no visas izrādes kā spilgtākais pārdomātākais un raksturīgākais tēls palicis atmiņā A. Rozītes Atslēdznieces raksturojums, kas bija viscaur veidots ar tādu pārliecinātāju spēku un rutīnu, ka ar to būtu varējis droši lepoties katrs visspožākais uzvedums uz katras lielās teātŗa skatuves.

Reinis Birzgalis, iznesdams uz saviem platajiem pleciem visu lielo darba smagumu, līdztekus tēloja arī Svešzemnieku, zīmēdams to skarbās, nepārprotamās līnijās virzienā no austrumiem, tā ka nevienam gan nevarēja rasties kaut vismazāko šaubu par to, kas ir un no kurienes nāk šis varmāka.

Saprotams, varētu stundām debatēt par to, vai ir bijis pareizi un attaisnojami samainīt Raiņa domu — par tik, par cik to spēj izdarīt debespušu sajaukšana; nemainot Svešzemnieka simboliku kā tādu, bet ar pāris raksturīgiem ārējiem sīkumiem norādot, ka šoreiz Svešzemnieks nāk no austrumiem, ne rietumiem. Bet gribētos tikai personiski apliecināt, ka, pretēji iepriekšējiem aizspriedumiem, izrādē šī pārvērtība netraucēja un pat — pārliecināja. Citādi varbūt ir ar teksta īsinājumiem un pat grozījumiem, kā to, gan bez iespējas burts burtā saļīdzināt uz vietas ar oriģinālu — nācās sadurties gandrīz visos cēlienos, it īpaši noslēgumā. Šeit nu gan gribētos, kaut režisors vairāk būtu domājis par autoru, nevis par pašreizējo lietderību, ansambļa spējām un citiem tīri akūtas dabas jautājumiem — kaut arī ar to paceļot izrādes spraigumu, tempu un paglābjot vienu otru eventuāli problemātisku ainu. Tomēr princips par autora domas bijāšanu ir pārkāpts, un ar šo soli mēs nepatīkami esam tuvojušies visiem tiem, kas vairāk vai mazāk visos laikos ir mēģinājuši Raini un viņa darbu pārtaisīt pēc sava mēra. —

Jānis Lejiņš, sirdi un acij uzburdams sendienas Rīgas skatuves atmiņas, deva braša, dedzīga latviešu bajāra tēlu, Venta lomā joprojām apliecinādams savas personības lielumu un negrozāmo īpatnību. Ar lielu vērienu iznesdams nepateicīgo lomu, viņš lika šausmās nodrebēt, tikai iedomājoties vien šinī grūtajā lomā savā vietā kādu diletantisku censoni. Tas lieku reizi pierādīja, ka bez šo pāris rutinēto tēlotāju piedalīšanās, kas veidoja visa ansambļa mugurkaulu, Krauklīša lidojums arī nebūtu bijis iespējams.

Magones lomā jaunā aktrise Inta Miške bija gan bez gaidītā drāmatisma un spilgtuma, bet to viscaur aizstāja ar savu tikamo šarmu, labi modulēto balsi, jaunības svaigumu un atturību. Viņa, ja arī nepārliecināja, tad nekādā ziņā netraucēja un turējās it labi savu rutinēto kolēģu klātienē.

Nodevēju Glūdu J. Miķelsons gan rādīja tik ļenganu un nenoteiktu, ka grūti bija viņam noticēt, tāpat vairāk siltuma būtu gribējies skatīt E. Pūces Sarmas tēlā. Vairāk vai mazāk sekmīgi režisora varā turējās arī viss pārējais ansamblis, korrekts bija Mēmā (M. Brakmane) tēlojums, kaut skatītājiem prasīt prasījās pēc košākiem ansambļa masu skatiem, skanīgāka dziedājuma un citiem sīkumiem, par kādiem varam tikai sapņot trimdas apstākļos. Tādēļ par sniegumu paldies pašaizliedzīgajiem bostoniešiem, kas naktis negulēdami un darbu kavēdami, nebija baidījušies ne darba, ne ceļa grūtumu.

Ingrida Vīksna.

ASV latviešu teātŗa Bostonas ansambļa dalībnieku grupa pēc Krauklīša izrādes Toronto. Pirmā rindā no kr.: E. Pūce, A. Rozīte, R. Birzgalis un I. Miške. Aizmugurē vidū J. Lejiņš.
H. Kligera foto

Vidvuds Klava

SAPNIS

Laiks bija celties dvēselei,
kas tālam ceļam āvās,
bet aizgājušai pasaulei
tā vēlreiz sapnī jāvās.

To nepazina vairs nevienš,
nevienš to negaidīja,
pat viegls ēnas pieskāriens
tai nesadzija.

Bij visos augļos dzeloņi,
vējš žņaudza, ūdens sita,
un zvaigžņu lietū kristalli
kā akmens krusa krita.

Laiks bija celties dvēselei
pret tukšu, baltu tāli,
bet nomirušai pasaulei
tā vēlreiz sāpēs jāvās.

Mākslinieki pošas kultūras dienu skatei

Par zīmīgāko notikumu Kultūras dienu ietvaros, neapšaubāmi, liekas, izvērtīsies Mākslinieku apvien. tēlotājas mākslas izstāde, kuŗā piedalīsies 16 mākslinieki.

Visus iesūtītos darbus iepriekš skatīja cauri īpaša žūrijas komisija, kuŗas uzdevums bija rūpēties par to, lai visi darbi būtu arī īsti cienīgi reprezentēties Kultūras dienu parādē.

Kā tagad noskaidrojies, skatē piedalīsies (alfabeta kārtībā) šādi latviešu mākslinieki, apvienības biedri: A. Brūveris, Ed. Dzenis, E. Dzenis, A. Kalniņa, P. Kārkliņš, Ed. Krūmiņš, J. Kuga, K. Langenfelds un A. Nulītis. Bez tam no nebiedriem savus darbus izstādīs arī J. Deksnis, A. Jaunzems, D. Miezājs, E. Pakalns un V. Pāvuls. Tēlniecību reprezentēs A. Kopmaņa un H. Merca darbi, bet ar dziļu nožēlu jāpiemin jaunā montreāliešu Rapsa kļūme, kuŗš gan bija atsūtījis divus iezīmīgus darbus, bet tie ceļā bija tā salūzuši, ka nav iespējams tos salabot un izstādīt.

Bez gleznotājiem Hamiltonā reprezentēsies arī keramiķi. Izstāde būs atvērta arī svētdien un pirmdien.

PAZIŅOJUMS

Operdziedoņa J. Niedras 4. audzēkņu vakars no 16. oktobŗa pārcelts uz 5. novembri tanīs pašās sv. Andreja baznīcas telpās.

MŪSDIENU PROBLĒMAS INTELLEKTUĀLĀ SKATĪJUMĀ

Dr. B. Kokina akadēmiskās runas Latvijas universitātes gada svētkos Toronto atreferējums

Referents savam interesantajam referātam par moto bija izvēlējies no Ģētes Fausta: **„Was man nicht weiss, das eben brauchte man, Und was man weiss, kann man nicht brauchen."**

Dr. B. Kokins vispirms konstatē, ka īstenības pazīšana visā tās augstumā, plašumā un dziļumā ir cilvēka pirmātnējais uzdevums, ar ko visciešāk saistās viņa dzīves jēga šeit virs zemes. Sekas var būt smagas, ja pārklausās laika sauciena balsī, kā to Kristus ir norādījis saviem mācekļiem.

Mūsdienu laikmeta svarīgākā pazīme ir milzīgais tehnikas uzplaukums. Dabas zinātnieki izpētījuši pasaules telpu un vismazākā atoma visnoslēpumaināko uzbūvi. Tiek sagrauta senā kosmoloģija un pašreizējais uzskats par vielu, tās kontinuitāti un citām īpašībām, gandrīz visu reducējot līdz pirmatnējai elektriskai enerģijai, spēlējoties ar atomu skaldīšanu vai ar to saliedēšanu kā ūdeņraža bumbas gadījumā. Bet pats pētnieks jaunajā pasaulē jūtas pazudis, tā viņam liekas chaotiska. Liekas, būs grūti atrast zinātnieku, kuŗš mūsdienu atklājumu priekšā varēs noteikti formulēt savu pasaules uzskatu, par visām lietām to savstarpējās attiecībās un harmoniskā sakārtojumā. Viņa dzīve tehnikas valstībā ir traģiska. Kā Heidegers saka: Tad cilvēks vairs nejautā pēc lietu jēgas, viņš kļūst par savas speciālitātes dievinātāju, truli noliedzot pārējo kā neīstu, kam nav vērts veltīt īpašu uzmanību. Viņā nav vietas drošsirdībai, uzņēmībai un pasaules saspīlējuma atrisinājumam.

Referents tālāk pieskaŗas mūsdienu chaotiskā nemiera saknēm, uzskaitot galvenās: 1. Īstenības noliegšana vai, runājot maigākiem vārdiem, acu pievēršana harmoniskās īstenības priekšā visā tās varenumā un pilnībā. 2. Pasaules teoretiska sadrumstalošana, apskatot tās atsevišķos elelmentus kā izolētas vienības, aprobežojoties ar analizi, atstājot novārtā sintezi. Šī sadalīšana īpaši parādās noškiŗot: a) materiju jeb vielu un garu, b) domu un darbību. 3. Intellektuālo, morālo un aistētisko vērtību vietā liekot praktisko utilitārismu. 4. Individuālās cilvēka personas nevērtēšana. 5. Tādas uztveres rezultātā pārāk šauri aprobežotie filozofiskie virzieni: traģiskais eksistenciālisms un dialektiskais materiālisms ar savu utopisko optimismu. **Sīkāki pakavējoties pie īstenības noliegšanas, runātājs konstatē, ka cilvēks ar prāta starpniecību aizsniedz arī garīgo pasauli, kuŗa atrodas ārpus laika un telpas. Novērošana un eksperiments ir vienīgie līdzekļi īstenības pētīšanai.** Novērojumu un eksperimentu ceļā iegūtie jēdzieni paliek tikpat nemainīgi kā pati īstenība, uz ko tie attiecas kā uz noteikti pazītām lietām.

Cilvēks savā reālā esmē ļoti atšķiŗas no tā abstraktā jēdziena, kādu veido sociālās un politiskās ideoloģijas par cilvēku. Bet sabiedrība balstās uz konkrēti esošām cilvēku personām, bet ne uz abstraktiem jēdzieniem par cilvēku kā tādu. Tādēļ liekas, vienīgais atklātais ceļš cilvēces progresam ir saskaņota un līdzsvarota visu psiholoģisko, intellektuālo un garīgo spēju attīstīšana.

Prāts būvē savu teorētiski sadrumstalotu pasauli no ideoloģiskiem jēdzieniem. Vispirms materiālais tiek atšķirts no garīgā, galveno vērību piešķiŗot materiālajam, kā modernās technikas pamatam. Ne mēchaniskās, fiziskās un ķīmiskās zināšanas cilvēkā iepotē tikumību, intelligenci, iekšējo līdzsvaru, drošības sajūtu un mieru. Noškiŗot domu no darbības, cilvēkā rodas tukšums. Pie augsti intelligenta cilvēka prāts un griba, zināšana un tai piemērota rīcība ir kā viena funkcija, kas rada līdzsvarotu personību viņā pašā un savu dzenumu cēli izstaro uz apkārtni. Ir gan daudzi cilvēki, kas ir tikpat nelīdzsvaroti kā noziedznieki un vājprātīgie, bet viņi ir cilvēcei nepieciešami. Tie ir ģeniji.

Referents atzīst, ka no moderna cilvēka interešu loka gandrīz pilnīgi pazudušas intellektuālās, morālās un aistētiskās vērtības. Viss tiek mērīts kvantitātīvās vienībās, tās pārrēķinot naudā. Intelligences testi pēc puktiem, u. t. t. Reliģija un tās mācība tikai nedaudziem ir objektīva vērtība. Dievišķā atklāsme daudzos gadījumos ne ar ko neatšķiŗas no seno tautu mītoloģijas. Technikas laikmeta mākslā un architektūra ir neizsakāmi riebīgā izpaudums. Sensācija uzmanības centrā, it kā tā būtu kāds ģeniāls atklājums.

Mūsdienu sabiedrībā teorētiskās normas labai uzvedībai galstās gan uz kristīgo morāli, bet cik daudz ir tādu, kas tām noteikti seko? Morāles saknes slēpjas sirdsapziņā, tās nevar ar likumu uzlikt. Katram jāsaprot nepieciešamība darīt labu un sargāties no ļauna, jo tas ir pamats katra cilvēka iekšējai līdzsvarotībai.

Nepietiek tikai ar techniku, lai cilvēcei nodrošinātu laimīgu dzīvi. Uztur daudz skolu, bet vājprātīgo skaits pieņemas. Technikas sasniegumi, kas domāti labklājības celšanai var kļūt par daimoniski iznīcinātāju varmāku. Traģiskajam postam, ko mēs pazīstam pasaules kaŗa veidā, ir 2 priekšnoteikumi: 1. nesaprašanās un strīdus un 2. technisko līdzekļu iznīcinātājs spēks, kas pašreiz ir cilvēka rokās.

4. Demokratijā mūsdienās meklē glābiņu labākai nākotnei, bet tai ir savas vājās puses. Noziedzīgie un defektīgie nostājas blakus morāli augstvērtīgiem, un ne vienmēr valsts amatos ieiet vērtīgākie cilvēki. Notiek nonivelēšanās uz vidējo vai pat zemāko. Bet vēsture rāda, ka lielus pagriezienus cilvēces dzīvē nav radījis pūlis. Mūsdienās individuālās personas vērtībai nav sevišķas nozīmes.

5. Tā gluži dabiski moderno filozofiju raksturo traģiskais eksistenciālisms, šaura un aprobežota filozofija, kam trūkst plašuma visu aptvērēja pasaules uzskata veidošanai. Blakus tam dialektiskā materiālisma paudēji asiņainiem varas līdzekļiem cenšas izveidot paradīzi zemes virsū, iznīcinot visele-

(Nobeigums 8. lpp.)

DIVI KONCERTI ČIKĀGĀ

2. oktobrī pēc Pļaujas svētku dievkalpojuma ev. lut. Jāņa draudze sv. Šimaņa baznīcā rīkoja Latviešu trio koncertu, ko noklausījās tuvu pie 300 mākslas cienītāju. Programmā bija Vitali Sonāta, L. Bēthovena Trio si-bemol mažorā un F. Mendelsona Trio do-minorā. Piedevām vēl: Brāmsa Trio un kāda jauna kompozicija par temu Maza biju, neredzēju. Tā ir augstvērtīgā māksla, ko snieguma vienība kā interpretācijas, tā technikas ziņā. Arī saspēle laba, varbūt tikai ar piezīmi, ka čellists Jānis Ādamsons ar savu instrumentu dažkārt nonāk Viktora Ziedoņa (vijole) vadībā. Voldemārs Meļķis (klavieres) gan to izlīdzina. Paldies par skaisto koncertu!

*

2. oktobrī O. Krolla mākslas aģentūras rīkotajā koncertā Hull House zālē dziesmas un ārijas dziedāja Viktors Stotts un viņa meita Velta Melhübere — Stotta. Klausītāju netrūka arī šeit.

Ingus Nāruns

9. decembrī koncertēs plašajā Karnegi zālē Ņujorkā, spēlējot tikai Bēthovena sonātas, skaitā sešas. Ar šādu programmu līdz šim neviens čellists ASV nav vēl uzstājies.

Kultūras dienu tēlotājas mākslas izstādes žūrijas komisija. Pa kr. Ed. Dzenis (sēž), R. Stāmere un A. Kopmanis; pa labi A. Nulītis un H. Merca.
J. Kreiļa uzņ.

MARGARITA KOVAĻEVSKA

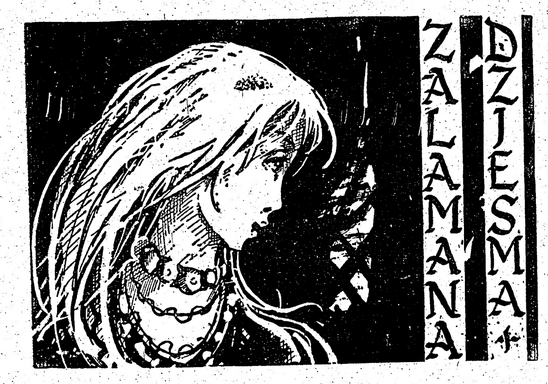

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

5. NODAĻA

49. turpinājums

Kalpone pacēla seju. Tā bija saules apdedzināta, virs deguna kārtojās āda, zem drāniņas jumta pretī raudzījās aiztūkušās acis.

„Ko, tik jaukā rītā raudāts? Pamatīgi raudāts! Varbūt varu palīdzēt. Saki vismaz savu vārdu."

Viņa aplaizīja lūpu sausumu un novērsās.

„Nebīsties. Es domās šķiŗstu kalendāru — vai Pelnu dienas Plēne? Ilze? Anna? Varbūt Līne?"

„Varbūt Līne."

„Nu redzi — uzminēju Līne. Gudra māte — mazai meitenītei piešuj visam mūžam garu, garu vārdu. Lī-ī-ne. Labprāt tevi pavalstītu zālē. Kā tev patīk skudras un nātres? No Līnes izvērstos sprigana Trince." Viņš pagaidīja — „bet tev nemaz nav prāts uz jokiem. Tad saki tieši — gribi no manis lakatu? Tādu, tieksim — ar turku nierēm?"

Viņa žvadzināja atslēgas.

„Atkal uzminēju. Dabūsi — solu. Ar puišu sirdīm, ne turku nierēm. Bet steigsimies tālāk, man pašam kāds nopietns lūgums. Vai mācēsi paturēt atmiņā un pareizi nodot savai jaunajai kundzei dažus slepeni sakāmus vārdus? Saki ātri, logā kāda izspūrusi galva."

„Jau-na-jai kundzei?"

„Tikai divi vārdi: Gaidu vakarā."

„Gaidu vakarā. Jaunajai —"

„Kundzei. Jaunkundzei Marijai."

„Marijai —," viņa pietvīka, vilcinājās, taču māja galvu — „jā."

„Dučiem paldies. Par to, ka mūsu gailim neskopoji brokasta graudus. Un paldies, ka solies būt man izpalīdzīga. Došu vēl labu padomu. Kad tu, Līnīt, šovakar atkal ļaujies Antona vai cita mutei, uzklāj uz lūpām vēsu ceļmalas lapu. Saplaisājušas kā māla krūzītes. Tātad —," viņš apsviedās un gāja. Pie vārtiem atskatījās. Viņa aizvien vēl balstīja klēts sānu.

„Divi vārdi, neaizmirsti. Jaunkundzei!" Viņš pārklupa vecim. „Un gāļā vectēvu klēts vēsumā, žoga ēna jau pavisam īsa, dabūs pakausī dūrienu."

Jā, saule bija jau ierāpusies milzenē liepā, ar staru kājām pāri zariem spieda no puķēm smaržas, pulcināja bites. Rūkdami ganībās drāza dunduri. Jukāns rūca līdzi, apgāja dārzu un gar bišu stropu rindu iegriezās Gauros.

Tur vaļējā logā ar muguru pret dārzu Zenta pogāja nieburu un varbūt tīši grozīja galvu, no matu sasprauduma izslīdēja sprādze, iekrita puķēs. Sarkanās sprogas kvēlodamas ira pāri abiem pleciem.

„Tā nekas, tikai ne Gauru logā un lauvmutīšu naīvi atplēstās mutēs."

Istabas dziļumā dārdēja Edmunda balss: „Šī nu bija vasaras īsākā nakts, bet tā pati piebļauta ar Putnu vecenēm. Un Līzbete! Vai arī jūs piedzīvotu pārsteigumu — Amadeuss!"

Viņi visi nupat rausās no gultām, pārrunāja pagājušā naktī redzēto un dzirdēto. Uz jumta negrozījās neviena ēna.

Tēvs ar Zezes tantiņu zem rokas lēniem soļiem nāca no jāņogu krūmu puses. Ik solī viņš apstājās, brīdi atpūtās un atkal gāja. Ieraugot Jukānu, pacēla roku labrītam un smaidīja.

„Tēvs, salīdzinot ar vakardienu tu izskaties lieliski!" Jukāns aplika abu pleciem rokas. „Zezīt, biju sirds medībās, redzēju arī lēcam sauli."

Pagalma maurinu vārīgām pēdām laipoja Caune. Resns plikpauris ar samiegotu seju. Ap kaklu bija aptinis dvieli: „Vai tuvumā nav kāda upele? Derētu nopeldēties. Jums, zemgaliešiem, tā laikam sveša izdarība."

„Kas nu tā, Caunes kungs! Vēlāk varēsit visi jaunie aizbraukt līdz Mēlišķu tiltam, tur itin padziļš. Tikai tieši blakus lielceļam, nevarēs ērti izmesties. Bet, es neattapša," Zezes tantiņa izsaucās, „jā, nudien, šorīt agrumā zvanīja Jumurdiene. Esam aicināti pusdienās. Pats Jumurda Jānis, dēls arī. Un tur mākslīgs dīķis ar zivīm un šauļošanās laipām. Dzesēsities un karsīsit pēc visām jūrmalas paražām."

„Zvanīja Jumurdu Jancis?" Lievenī parādījās Marēne, vasarīgi raiba un daiļa. „Tas nozīmē, ka tur arī citi studenti. Varbūt Kārkls, mans valšu karalis."

„Eu, tantiņ, kur manas audekla bikses," Edmunds aizstāja Marēnu.

„Prasi Ullei, viņa zinās. Posieties ātrāk, lapenē jau gaida brokastis, sviests būs izkusis. Un tēvam iznesiet kādu spilvenu. Mēs abi esam jau šo to iekoduši, šķērsu pārstaigājuši dzīvi. Derētu atpūta."

Jukāns atkāpās, ne viņam gribējās brokastot, ne arī sevi piepūlēt un kavēt Caunēm laiku. Vēl mazāk viņu priecināja izredzes braukt uz Jumurdu, tur viesošanās ieilgs līdz vēlai naktij. Viņš vēlējās un tā arī darīja — palūdza Irmei glāzi piena, izdzēra un nozuda klētī. „Šoreiz esmu izteikts patmīlis."

Tā domāja arī Edmunds. Viņš ienāca noskaities. „Tu taču neliksi man tik karstā laikā tēlot Jukānu! Un neaizmirsti, ka Caunes bija mums izpalīdzīgi. Varbūt tas Zentas nopelns."

„Noskūpsti roku, pasniedz rozi. Jā, kāpēc tu nevarētu šovakar Jumurdās pavilkt viņu sānis, teiksim simto reizi izskaidroties. Viņai patīk uzspīlējumi. Tēlo Jukānu vai pašu velnu, es gribu gulēt."

„Pat uz Jumurdām nebrauksi?"

„Nē. Tev piederēs visa vasara. Es savas nedaudzās dienas izmantošu, kā pašam tīk."

Edmunds aizcirta klēts durvis. Bet Jukāns, kaut pusmiegā, vēl labu laiku dzirdēja pagalmā balsu kņadu, Zentas pārjautros smieklus, visbeidzot motora sprauslus. Mašīna aizdūca, pagalmā ievilkās diendusas tīkamais klusums. Paklēt tī klukstēja vista.

Viņam nebija nojēgas, cik ilgi gulēts — varbūt tikai īsu brīdi, varbūt daudzas stundas, kad viņu modināja Zezes tante. „Nesmādē Dieva dotu dienu. Celies, atsteigusi Čābūtiene — pagastā lieli satraukumi. Tēvu ar gudru ziņu iesēdināju lapenē pie miera un zemeņu vāceles."

„Kas man daļas gar pagasta tenkām un Čābūtu mammām. Cik pulkstenis?"

„Jau launaga laiks. Vai maz apjēdzi — Putnos bijusi policija, kratīšana."

„Putnos?" Jukāns pielēca sēdus: „Kādā sakarā?"

„Nāc uz istabu. Dzeram ar Čābūtieni tēju un triecam, dabūsi visu zināt. Man tāds nemiers un bažas."

(Turpinājums sekos)

928 BLOOR ST. W., TORONTO
Latviešu nekustamu īpašumu pirkšanas — pārdošanas birojs
Sagādājam aizdevumu līdz $3000 par 3% gadā

PURINS-GALVAN REAL ESTATE
TĀLRUNIS OL 7561

Nekustami īpašumi visā pilsētā un apkārtnē. Nekustamus īpašumus pērkot un pārdodot, labākā un ātrākā būtu izkārtošana ar mūsu biroja starpniecību.

ST. CLAIR — OAKWOOD
6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja ļoti labā stāvoklī.
Pilna cena $13.000, iemaksa $2.000

HILLCREST MOTORS LIMITED
1438 BATHURST ST., TORONTO
FORDA UN MONARCHA PĀRSTĀVNIECĪBA
Bagātīgā izvēlē
1956. GADA FORD UN MONARCH
Par izpārdošanas cenām 1955. gada modeļi, vieglās un smagās mašīnas. Vairāk kā 200 lietotu mašīnu. Iemaksa, sākot ar $200.
Pārstāvis P. BERNĀTS
Tel. darbā KE 1104, mājā HU 8-1488

RIDOUT REAL ESTATE LTD.
A. KAMPE, 490 College St., WA 4-7121
AIZDEVUMU SAGĀDE PAR 3% GADĀ
DUFFERIN — LAWRENCE. Iemaksa $1.000.00, pilnīgi jauns 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs. Moderna virtuve un vannas istaba, eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš. Gadījuma pirkums.
COXWELL — GERRARD. Iemaksa $3.500.00 7 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, ūdens-eļļas apkure, moderna virtuve. Garāža un liels dārzs. Izmaksāta māja.
RIDOUT — Kanadas lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs

IECEĻOŠANAS, IZCEĻOŠANAS vīzu, pašu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legālizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Snerbourne St., Toronto
(pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE
TORONTO
Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: ● Laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c. ● Darbus gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi
Pasūtinājumus pieņem:
spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239 un kantorī, 123 Huron St., tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada
Pasūtinājumi no provinces jānodod nedēļu un no Toronto 3 dienas pirms paredzētā darba izpildīšanas termiņa

THE NORSEMAN OIL BURNER
NATURAL GAS

RED D
UDENS SILDĪTĀJS $120
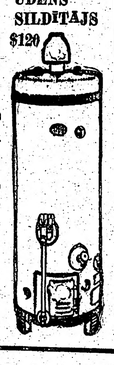
Laboju un iekārtoju pēc izvēles visu firmu eļļas un gāzes apkures (burner) sākot ar $290.00 uz 3 gadu nomaksu par 5%. Tiem, kas vēlētos pasūtināt eļļu, dodu gratifikāciju $5. Iekārtoju un laboju ūdens un gaisa apkures vecās un jaunās mājās. Garantēts darbs. Par krāsns un eļļas apkures tīrīšanu $6.00.
A. LAGUNS,
204 Oakwood Ave, Toronto, tel. ME 6588

Iris PUĶU VEIKALS
588 BLOOR ST. W. TORONTO, tel. ME 5635
Pēc darba, EI 5218
Gaumīgi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem
Griezti ziedi, podu puķes, palmas, zaļumu stādi.
Līdzīpašniece latviete — sējēja ar ilggadīgu praksi. Organizācijām rabats

MEDIKAMENTUS
UZ LATVIJU UN CITĀM AUSTRUMEIROPAS ZEMĒM.
Jaunas un lietotas mantas.
Pārsūtīšanas izdevumi un manta samaksājama šeit.
JANIQUE TRADING CO
Galvenais birojs:
835 Queen St. W., Toronto, Ont., EM 4-4025
Nodaļas: Winnipeg-Manitoba, 677 Main St., tel. 92-7695.
St. Catharines, Ont., 198 King St., tel. MU 2-6796.
Hamilton, Ont., 652-A Barton St., East, tel. LI 5-0264
Edmonton, Alta, 10649 - 97th Street, tel. 2-3839.
Windsor, Ont., 439 Mercer St., tel. CL 6-3866.
Buffalo, N.Y., U.S.A., 1162 Broadway, tel. FI 1272.
Cleveland, Ohio, 1029 Fairfield Ave, tel. CH 1-5547.

1.
Jāņa Ezeriņa
KOPOTI RAKSTI
5 sējumi, 1270 lpp. $10.00
Jānis Ezeriņš ir un laikam vēl ilgi būs mūsu literātūrā nepārspēts, kas, tāpat kā Blaumanis, mūsu rakstniecībā izceļas kā vientuļš kalnu milzenis. Rakstnieka nāve neļāva viņa radošai spalvai ilgu darba posmu, bet tie darbi, kas viņa īsajā mūžā ir radušies, dzīvos mūžīgi.
2.
KALNIEŠI
$2.80, 286 lpp.
Ādolfs Erss
ir ass dzīves īstenības vērotājs, kas ar stāstītāja rotaļīgu vieglumu stāsta par dzīves kungiem un dzīves kalpiem, par viņu cīņām un dēku kāri.
Šis Ersa stāstu un noveļu krājums ievadīts ar rakstnieka nopietno, dokumentāro stāstu Kalnieši, kur rakstnieks attēlo mūsu tautas likteņa gaitas baigajā 1941. gadā.
3.
TRĪS UN VIENA
252 lpp. $2.50
Aleksandra Grīna
cienītāji priecāsies par šīm lielā stāstnieka maz pazīstamām novelēm. Tās stāsta par drosmīgiem cīnītājiem, dzīves un mīlas dēkaiņiem, kuŗu dzīvi dažkārt posta neprāta kaislības un savtības neapklusināmais izsalkums.
DV GRĀMATNICA
123 Huron St., Toronto

Ziedi katram gadījumam
LOTUS puķu veikalā
802 BATHURST St. pie Bloor, KE 3884, Toronto
Kanadas latviešu daiļamatnieku salons

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792, pie Grace

ARNOLDS BĒRZIŅŠ REAL ESTATE
● Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario. ● Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. ● Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas; slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.
227 Lauder Ave. (pie St. Clair Ave.), OL 8447
Pārstāvis: JĀNIS VEISS, EM 8-7385

VENUS
LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
231 Roncesvalles Ave.
(pie High Park Blvd.)
OL 4645, Toronto
Ziedu sakārtojumi kāzām un citiem gadījumiem, kā arī: griezti ziedi, podu puķes, greznuma stādi. Dabūjami: Latviskie izstrādājumi, keramika, latviešu laikraksti. ● Latviešiem atlaide

SINGER
Pārbūvētās pārnesamās elektriskās
ŠUJAMMAŠĪNAS
Pilna cena $19.95

5 gadu garantija.
Jauns apgaismojums, jauns pārvalks, jauns motors un jauna pēdas kontrole.
Pārbūvētas lietpratēju uzraudzībā un ar IMPERIAL mašīnu daļām.
Demonstrē par brīvu
Tel. WA 1-5161
IMPERIAL SEWING
Machine Co. Ltd.
289 College St. Toronto
vai
762 King St., E.
Kitchener, tel. 2-6853

UZ LATVIJU NOSŪTA
MEDIKAMENTUS, DRĒBES, APAVUS UN PĀRTIKU
GALDIŅA APTIEKA,
19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543, Toronto

A. FLAUMS
pulksteņu, zelta un sudrablietu veikals — darbnīca
88 RICHMOND ST. WEST
TORONTO EM 8-5790

MĀJU PĒRKOT mūsu pārstāvis P. AVOTIŅŠ
sniegs jums laipnu un izsmeļošu informāciju visos attiecīgos jautājumos. Palīdzam sagādāt naudu iztrūkstošai iemaksai.
MĀJU PĀRDODOT,
bez atlīdzības novērtējam jūsu īpašuma tirgus vērtību un dodam padomus obligāciju pagarināšanas jautājumos.
AL. GARBENS, Realtor
Member of Toronto and Ontario Real Estate Board
1611 Bloor St. W. Toronto, LO 2738 vai LA 8772

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
MODERN DELICATESSEN
281 Danforth Ave, Toronto, tel. GE 3331, mājās tel. RI 4650
Piedāvāju lielā izvēlē: dažādu šķiŗņu gaļas izstrādājumus no Kristapsona, European Meat Market, Central Meat Market, Šneidera u. c. uzņēmumiem. Visādu šķiŗņu maizi, latviešu gaumē ābolkūkas un dažādu citu šķiŗņu kūkas pēc izvēles, pagatavotas no latviešu amata meistara. Lielā izvēlē: delikatesses, importēti zivju konservi, Šveices un Dānijas sieri, kā ar žāvēti zuši un laši. Piena produkti — Kanadā pazīstamie Silverwood ražojumi.
Dabūjams viss, kas vajadzīgs aukstam galdam
ZELMA BELTE

GREGORY CHARLAP
B.A.M.Sc., M.C.L.
ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR
Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas
Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q. Mājās AT 1858
University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604

TIKKO PIENĀKUSI
DZ. ZEBERIŅAS
ĢIMENES PAVARDS
Modernā pavāru grāmata, cena $4.20
DV GRĀMATNĪCĀ, 123 Huron St., Toronto

S & G TIRES
459 Roncesvalles Ave, Toronto, tel. OL 6602
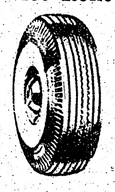
● 20% atlaide jaunām riepām
● Augstākās kvalitātes Firestone, Dunlop un Goodrich jaunas un lietotas riepas
● Vulkanizēšana un atjaunošana
● Bezkameru riepu piegāde
● Riteņu balansēšana
ZEMAS CENAS, GARANTĒTS DARBS
Runājam igauniski, zviedriski, krieviski.
Atvērts ik dienas līdz plkst. 8 vakarā

ELZA PĒRKONE
Kopj: seju, galvas ādu, matus; iznīcina: liekos matiņus, sarkanās dzīsliņas, kārpas, uz visiem laikiem.
Sniedz padomus visos kosmētikas jautājumos un piemēro tieši jums domātos preparātus.
Diatermija. — Elektrolize. — Galvanizācija. — Kalnu saule
Matu, uzacu un skropstu krāsošana. Ilgvilņi.
Pieprasiet mūsu cenrādi
AMARYLLIS
COSMETOLOGICAL INSTITUTE
61 Charles St., W., Toronto, tel. WA 1-9011

LATVIEŠU APTIEKARS (T. Kraumanis)
CITY PARK DRUGS LTD.
Tagad piedāvā savus pakalpojumus
501 Yonge St., Toronto, tel. WA 3-4440

RADIO UN TELEVĪZIJAS TECHN. A. EGLĪTIS
62 LANGLEY AVE, Toronto Tel. RI 6477

Dr. JĀNIS REKAI ķirurgs un dzemdību palīdzība
Dr. PAULS REKAI iekšķīgās slimībās un Rentgena uzņēmumi
219 St. Clair Ave, W. Toronto, Ont. WA 3-2395
Iepr. telef. pieteikšanās

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas.

Vai tevi interesē
LATVIEŠU MĀKSLA, LITERĀTŪRA UN ZINĀTNE SVEŠUMĀ?
Ja neesi vēl gluži iemidzinājis savu garu, tad lasi un abonē
CEĻA ZĪMES
žurnālu gara kultūrai, galvenā redaktora JĀŅA ANDRUPA un redakcijas kolēģijas ANDREJA EGLIŠA, ALBERTA JĒRUMA, KNUTA LESIŅA un VALDEMĀRA TONES vadībā.
Abonementus pieņem un atsevišķus numurus var iegādāties
DV KANADAS GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., tel. EM 8-0792
Atsevišķa numura cena $1.20, 6 mēn. abon. $3.50, par 1 gadu $6.80

Dr. med.
K. ZYMANTIENE
Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1393 Dundas St. W., Toronto (darbā Rusholme - Gladstone).
Pieņem katru dienu no 1-3 un 6-8, sestdienās no 11-2 un pēc vienošanās. Tel. OL 6851.
Runā latviski un vāciski

Or. MICHAEL BALKANI
spec. sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā
969 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimniekus
Tel. WA 1-9633 un HU 8-7841

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave Toronto, tel. OX 4-0464
Danforth—Woodbine, 2. stāvā

UZ PASŪTINĀJUMU PAGATAVOJU KUNGU UN DĀMU APĢĒRBUS
V. KUČĀNS
387 Milverton Blvd., tel. GE 6813, Toronto
Lielā izvēlē jaunākās un labākās angļu drānas, rudenim un ziemai. Rūpīgi pielaikoju, glīti nostrādāju, lietoju astru drēbi, kamieļvilnas audeklus, satīna oderes un labākos pārējos piederumus
Ātrs pasūtinājuma izpildījums
Zemas cenas
Katru dienu no pl. 9-21, sestd. no pl. 9-16

V. PALMA

RI 3670 visu dienu no plkst. 6 rītā — 12 vakarā

G. Batcheller, Broker — 33 Fairview Blvd.

DANFORTH — BROADVIEW: 14 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, ūdens-ellas apkure, trīs vannas istabas, trīs virtuves ar elektriskām plītīm un ledusskapjiem, divas ķieģeļu garāžas ar privātu iebraucamo ceļu. Māja celta pēc visiem pilsētas īres māju noteikumiem ar papildus izejām un dzelzs kāpnēm

HIGH PARK — BLOOR: atsevišķa 7 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens-ellas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Kopējā cena $15.000, iemaksa $3.500. Viena atklāta obligācija uz 10 gadiem.

Mēs sagādājam aizdevumus uz visizdevīgākiem noteikumiem, tāpēc vērojiet obligāciju notecēšanas terminus.

Ja jums ir $500 vai vairāk naudas, tad zvaniet mums nesaistošai informācijai. Mēs piedāvājam mājas visos pilsētas rajonos.

DEJAS PRIEKIEM

Piektdien, 21. oktobrī, plkst. 8 vakarā, 62 Claremont St., Toronto

RUDENS BALLE

LABA DEJU MŪZIKA ● ATSPIRDZINĀJUMI

Ieeja tikai $1.00 no personas

Visi laipni ielūgti DV TORONTO NODAĻA

MEKLĒ UZTICAMU SIEVIETI, kas varētu dzīvot ģimenē un uzraudzīt divus bērnus.

Zv. AM 1-3891, Toronto

IZĪRĒJAMAS 3 nemēbelētas istabas un virtuve 2. stāvā. Divas garāžas. Apskatīt 246 Rusholme Rd. Zvanīt LO 5235, Toronto. (832)

IZĪRĒJAMS dzīvoklis 2 istabas un virtuve 1. stāvā, 1187 Dufferin St., tel. ME 6076 Toronto. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, sestdien un svētdien visu dienu. (845)

LOGAN — DANFORTH rajonā izīrējamas 2 mēbelētas istabas ar vai bez pansijas. Garāža. Tel. — HA 9937, Toronto. (825)

IZDODAMAS divas istabas ar vai bez mēbelēm. Tel. RO 7-2978, Toronto. (852)

IZĪRĒJAMA liela istaba ar virtuves lietošanu, ar vai bez mēbelēm, vienai personai. Zvanīt katrā laikā EM 8-8525, Toronto. (830)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba pilsētas rietumos. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā ME 5193, Toronto.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba Bloor — Dovercourt rajonā. Uz vēlēšanos pilna pansija. Garāža. Zvanīt LO 2411, Toronto. (821)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu vienai personai. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā tel. — OX 4-6972, Toronto. (823)

IZĪRĒJAMAS viena vai divas gaišas istabas ar virtuvīti klusā rajonā, pilsētas rietumu daļā. Uz vēlēšanos arī garāža. Zvanīt tel. — RO 2-9530, Toronto. (846)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu, Bloor — Dovercourt rajonā. Zvanīt LO 5235, Toronto. (831)

DZĪVESPRIECĪGS TAUTIETIS meklē dzīves biedreni starp tautietēm no 30-40 g. v., neizslēdzot atraitnes un šķirtenes. Klusuciešana garantēta. Nopietni domātas vēstules lūdz rakstīt šī laikraksta kantorī: MĀRTIŅAM

IZĪRĒJAMA māja Roncesvalles — Dundas W. rajonā, 8 istabas, siltas un tīras, Garāža izīrēta. Tuvākai informācijai lūdz zvanīt tel. — WA 1-0097, Toronto. (824)

HIGH PARK rajonā izīrējams ērts nemēbelēts dzīvoklis 2. stāvā, 2-3 istabas un moderna virtuve, garāža. RO 2-9117, Toronto. (806)

✝

Mūsu māte un vecmāmiņa

EMMA LIZETE KOVAĻEVSKA,

DZ. GIRGENS,

mirusi š. g. 26. septembrī Vācijā, Farelē pie Oldenburgas

Sērās

Pauls un Erna Kovaļevski, Čiepa un Kārlis Videnieki ar mazdēliem Pēteri un Kasparu

IZĪRĒJAMA labi mēbelēta istaba, King — Dufferin rajonā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. Tel. LA 2208, Toronto.

MĒBELĒTA istaba ar vārīšanas iespējām vai arī ar pilnu pansiju izdodama Danforth — Broadview rajonā. Zvanīt RI 8078, Toronto. (850)

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS (BALTIC MOVERS)

Izdara pakaļpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury

Lūdz zvanīt OL 1403

30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

✝

Mūsu mīļais tēvs, vectētiņš, vīra un sievas tēvs

AUGUSTS KRAUZE

miris š. g. 21. augustā Bukaišu pagastā savā 81. dzīv. gadā.

PIEDERIGIE KANADĀ

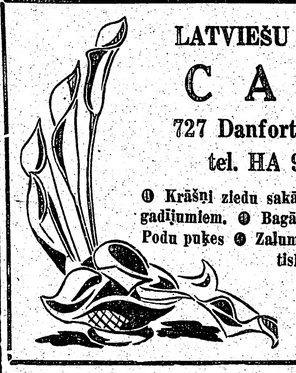

LATVIEŠU PUĶU SALONS

CALLA

727 Danforth Ave, pie Pape, tel. HA 9911, Toronto

❶ Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem. ❷ Bagātīgā izvēlē grīzeti ziedi. ● Podu puķes ❸ Zalumi un tropiskie stādi ❹ Tautiski izstrādājumi ❺ Keramika

Pasūtiniet nekavējoties, mēs piegādājam mājās

IMANTA

Apgādā IMANTA iznācis

A. DŽ. KRONIŅA lielais romāns

DEBESU VALSTĪBAS ATSLĒGAS

376 lpp.

Šai romānā lasītājs var izsekot kāda priestera dīvainajam un dēku pilnajam mūžam. Šī priestera mūža lielākā daļa norit misionāra darbā Ķīnā, kuras dīvainā daba un ļaudis, ticējumi un paražas, mūžīgie kari, nemieri, sērgas un bads tad arī aizņem romānā centrālo vietu. Nav otra romāna, kurā būtu sastopama tik bagāta un daudzveidīga dažādu personu un tipu galerija. Mēs redzam angļu zvejniekus, strādniekus, sludinātājus, krodziniekus un dienderus, redzam kolledžu jaunatni un mācību spēkus, redzam baznīcu pārstāvjus un klosteru māsas, redzam Ķīnas mandarīnus, nabagus, ganus, karavīrus, nemierniekus un laupītājus, redzam dažādu novirzienu misionārus un vēl bez gala daudz citu. Visu šo romāna personu likteņi romāna darbībā savijas tādā virpulī, ka lasītāja interese ne mirkli neatslābst.

Brošēta $2.85. Iesieta $3.80

Romāns pērkams vai pasūtināms visās latviešu grāmatnīcās vai tieši apgādā. Pasūtinot tieši apgādā š. g. oktobra mēnesī, iesieta grāmata par brošētas cenu vai 25 proc. atlaide!

Apgādā vēl nedaudz eksemplāros krāj. citi A. DŽ. KRONIŅA lielie romāni

CITADELE, romāns par Anglijas ārstu dzīvi. Broš. $2.90, Ies. $3.60

TIRANNS, romāns par kādas dzimtas iziršanu. Broš. $4.40. Ies. $5.40

ZVAIGZNES RAUGĀS LEJUP, romāns par Anglijas ogļraču dzīvi. Broš. $4.75. Ies. $5.85

Apgāda korespondences un naudas pārvedumu adrese

IMANTA

Postbox 292, Copenhagen V., Denmark

PIEPRASIET!

Penmans

WARRANTED HIGH GRADE PENMANS KNIT-GOODS

,27' VILNAS-LINU

APAKŠVEĻU

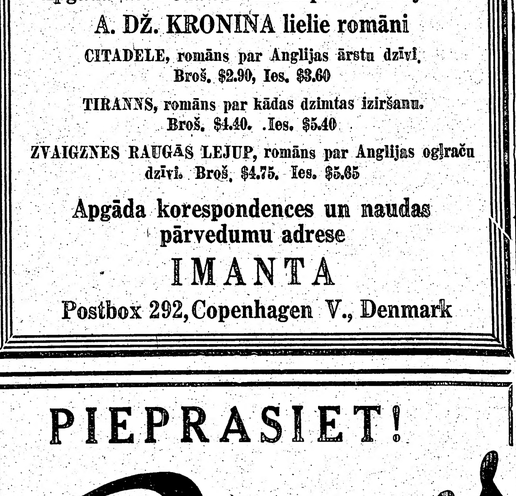

Šī ir ziemas perioda apakšveļa, ko nevienas citas firmas ražojums nevar pārspēt ne siltuma, ne izturības ziņā, zemas cenas. Pagatavota pēc jaunākām prasībām, nepārspējama ērtību ziņā. Šis ir Penmana labākais ražojums. Krājumā krekli, bikses un rīta svārki vīriešiem un zēniem

PASTĀV KOPŠ 1868. GADA

27-FO-4

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKA

Betlēmes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn. Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 3 pp. māc. R. Zariņa vadībā. Apm. reizi mēnesī dievgalds. Ērģelnieks Bruno Skulte.

Svētdienas skola mazākiem bērniem katru svētdienu baznīcas apakšējā zālē no plkst. 2.30-5 pp. Pārzinis K. Karlovics. Skolas vecākās klases turpat sestdienās no pl. 12-3 dienā.

Sv. Toma baznīca Bronksā, 175. ielas un Topping Ave stūrī starp Grand Concourse un Webster Ave. Dievkalpojumi divi reizes mēnesī māc. A. Ozola vadībā:

a) katra mēneša otrā svētdienā plkst. 9.30 no rīta, dievgalda reizes jau plkst. 9: b) katra mēneša 4 svētdienā plkst. 6 vakarā.

Pie ērģelēm brīvmāksliniece Rita Pētersone.

Skola darbojas sestdienās no pl. 2-5 pēcpusdienā baznīcas apakšējā zālē; pārzinis Fr. Kurats.

Džamaikā Mūsu Pestītāja (Our Saviour) luter. bazn. 90-04 175-th St., Jamaica, N.Y. (starp Hillside un Jamaica Ave). Mūsu draudzes dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā plkst. 6 vak. Šinī rudenī: 9. okt., 13. nov. un 13. dec.

Ērģelniece Velta Anševica. Turpat katru sestdienu skola bērniem. Pārzine Ilga Liepa, tel. AX 7-9417.

Port Vašingtonā Mūsu Pestītāja (Our Saviour) lut. bazn. 8 Franklin Ave, Port Washington, L.I., NY. Dievkalpojumi divi reizes mēnesī: katra mēneša pirmā un trešā svētdienā, plkst. 2. Māc. F. Treus, 101 Fairview Ave; PO 7-1690.

ČIKAGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp., bet augusta un septembra mēnešos — ik pārnedēļas.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. **Miera** draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons Meivūdā, Ill. dievkalpojuma draudzes bazārs.

sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 S. 11-th Ave.

Čikāgas latv. ev.-lut. Ciānas dr. 5015 W. Ferdinand St., sestdien, 8. okt. plkst. 7 vakarā Bībeles stunda.

Svētdien, 9. okt. plkst. 11 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

Svētdienas skola no plkst. 11-1. Pēc dievkalp. draudzes sapulce ar jaunu draudzes locekļu uzņemšanu.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Dievkalpojumi:

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansingā, Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel 4-0303).

Svētdien, 9. oktobrī, plkst. 6.30 vak. Plaujas svētku dievkalpojums.

Svētdien, 23. oktobrī, pl. 6.30 vakarā dievkalpojums.

Sestdien, 15. oktobrī, pl. 7.30 vakarā Portartūrā, N. Cumberland ielā 195 parastajā latviešu sarīkojumu zālē tradicionālais Plaujas svētku bazārs ar sekojošu deju. Visi tautieši un tautietes laipni aicināti.

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Londonā, 8. oktobrī, plkst. 7 vak. Trīsvienības baznīcā Ev.-lut. latv. draudzes 5 gadu pastāvēšanas pateicības dievkalpojums, māc. A. Lūsis (Toronto) un māc. V. Sēfers.

Velandā, 16. oktobrī, plkst. 1 pp. Ungāru baznīcā Plaujas sv. dievkalpojums.

St. Katarīnēs 16. okt., plkst. 3 pp. Kristus aznīcā Plaujas svētku dievkalpojums.

Londonā, 23. oktobrī, plkst. 4 pp Trīsvienības baznīcā dievkalpojums

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu ev.-lut. draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā — 18 Victoria Ave, So. Piektdien, 7. oktobrī, plkst 6.30 vakarā jaunatnes jaunākās grupas sanāksme mācītāja mājā.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259

Jāņa ev.-lut. baznīcā.

9. oktobrī, plkst. 9.45 — Bībeles un lūgšanas stunda.

16. oktobrī, plkst. 9.45 — dievkalpojums.

23. aktobrī, plkst. 9.45 Bībeles un lūgšanas stunda,

30. aktobrī, plkst. 9.45 Reformācijas svētki.

Svētdienas skola ik svētdienu, plkst. 10.45.

Kičenerā, Mateja ev.-lut. baznīcā dievkalpojums svētdien, 9. oktobrī, plkst. 4 pp.

Kristīts Edis Andris Dzelme, Ritvara un Elvīras dēliņš.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī. Telefons — WA 4-1563.

Svētdien, 9. oktobrī, plkst. 11 rītā dievkalpojums.

Svētdien, 16. oktobrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 23. oktobrī, plkst. 11 rītā dievkalpojums.

Svētdien, 30. oktobrī, plkst. 4 pp. Ticības atjaunošanas dievkalp.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa latviešu ev.-lut. draudzē Toronto

9. oktobrī, plkst. 4 p. p. Bērnu dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Briedis.

16. oktobrī, plkst. 4 p. p. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā — māc. A. Briedis.

23. oktobrī, plkst. 4 p. p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Lūsis.

30. oktobrī, plkst. 4 p. p. — Reformācijas svētku dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā — māc A. Lūsis un māc. A. Briedis.

Bramptonas Latviešu ev.-lut dr. 23. oktobrī, plkst. 1.30 p. p. Reformācijas svētku dievkalpojums Grace United baznīcā — māc A. Briedis.

Māc. E. Bārziņš, 5833 — 45 Ave, Red Deer, Alberta, tel. 2918.

Māc. Elmārs Caune (11320-102 Ave, Edmonton, Alta) dievkalpojumi Kalgarijas latv. sv. Pāvila draudzē.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa. Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

Svētdien, 9. oktobrī, plkst. 3 pp. Plaujas svētku dievkalpojums Kitsilano lut. baznīcā 12. avenijas un Stephens ielu krustojumā.

Pēc dievkalpojuma svētku mielasts baznīcas zālē.

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

16. oktobrī — plkst 1.30 pp — dievkalpojums, māc. Arnolds Lūsis no Toronto.

Draudzes mācītājs pēc pārciestās operācijas uz nenoteiktu laiku ir slimības atvaļinājumā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Norzbejā, svētdien, 9. oktobrī, plkst. 17.00 lut. baznīcā dievkalpojums ar sv. vakarēdienu.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man. SU 3-5463.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

Dāfinā: svētdien, 9. oktobrī, pl. 12 dienā Plaujas svētku dievkalpojums Farewell skolā.

Vinipegā: svētdien, 16. oktobrī, pl. 2 pp. Plaujas svētku dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma Plaujas svētku sarīkojums baznīcas zālē pie tases kafijas un draudzes locekļu atnestiem groziņiem. Ieeja viesiem brīva.

Svētdien, 30. oktobrī, plkst. 2 pp. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Dziesmu grāmatas.

Miežu putraimi, Jāņu siers, ārstniecības augu tējas un PAŠU SKĀBĒTI KĀPOSTI

Toronto pilsētas robežās piegādājam mājās

A. ANŠMITS

PĀRTIKAS PREČU TIRGOTAVA,

274 Parliament St. Toronto, tel. EM 8-2361

Izsūtām preces uz visām Kanadas provincēm

V. GRIĶIS

SKAŅO UN LABO KLAVIERES.

Padomi klavieru pircējiem.

15 Gothic Ave, Toronto, tel. RO 6-2584

KELLY & KRAAG REALTOR

1540 Eglinton Ave., West, Toronto

ST. CLAIR — OAKWOOD rajonā skaista 6 istabu ķieģeļu māja, ūdens-ellas apkure, liels dārzs, garāža. Prasītā cena — $16,500 ar apm. $3,500 iemaksu

Aizdevumu sagāde par 3% gadā.

Zvanīt ALDONAI SPROĢIS

Darbā RU 1-1464, mājās HU 9-4325, Toronto

TORONTO LATVIEŠU MISIONES dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12. dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā, People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel. AM 1-4218.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA .....

līdz ..... no ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 231 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-0360

OSKARS PERRO REAL ESTATE

Lielākais un aktīvākais latviešu nekustamu īpašumu birojs Kanadā

OSKARS PERRO REAL ESTATE

1597 Bloor St. W., tel. LL 5555

OSKARS PERRO REAL ESTATE

1597 Bloor St. W., tel. LL 5555

OSKARS PERRO REAL ESTATE

Lielākais un aktīvākais latviešu nekustamu īpašumu birojs Kanadā

LL 5555
un LL 9922
1597 BLOOR ST., WEST
TORONTO

$6.000.00 iemaksa High Park — Glenlake Ave rajonā 9 ist. atsevišķai dubultķieģeļu mājai. 2 modernas virtuves, jauna ella apkure, sevišķi liels un skaists dārzs. Viena 10 gadu obligācija par atlikuma summu, ērti maksājumi.

$5.000.00 iem. dubultķieģeļu mājai ar plašu veikala telpu un 7 ist. (2 dzīvokļi) Roncesvalles — Dundas St. W. rajonā. Moderna ella -ūdens apkure. Ļoti izdev. pirkums un laba vieta veikalam. Dzīva satiksme. Viegli maksājumi, vakanta.

$3.000.00 iemaksa 8 ist. dubultķieģeļu mājai Danforth — Broadview rajonā. Dubultgarāža, dārzs, ella apkure, 2 modernas virtuves. Ļoti tīra māja.

$3.000.00 iem. 9 ist. atsev. dubultķieģeļu mājai St. Clair — Oakwood rajonā. Ellas ūdens apkure, dubultgarāža, moderna virtuve, ļoti liels dārzs sānos un aizmugurē. 1 desmit gadu obligācija.

$3.000.00 iem. 7 ist. 2 stāvu atsevišķai dubultķieģeļu mājai Bloor - Oakmount ielu rajonā. Plats iebraucamais ceļš, dārzs, moderna virtuve, ļoti glīts iekšējais dekorējums.

$2.500.00 iem. Davisville — Mt. Pleasant raj. 6 ist. atsevišķai dubultķieģeļu mājai. Privāts iebraucamais ceļš, ella apkure, cietkoka grīdas.

$2.000.00 iem. Broadview—Withrow rajonā 8 ist. dubultķieģ. mājai. Ellas apkure, garāža. Īpašnieki izceļo uz Skotiju. Zema pilnā cena, tāpēc rets gadījums.

$1.500.00 iem. 7 ist. 2 stāvu dubultķieģ. (Rug brick) mājai Woodbine — Glenmount Park Rd. rajonā. 10 gadu obligācija. Pasteidzieties — vienreizēja izdevība!

$600.00 iem. 6 ist. 2 stāvu atsevišķai dubultķieģ. mājai St. Clair-Jane rajonā. Garāžas iespējas. Gadījuma pirkums!

MĀJU PĒRKOT
MĀJU PĀRDODOT
12 enerģiski un pieredzes bagāti aģenti palīdzēs jums atrast tieši to, ko vēlaties
tie paši aģenti bez atlīdzības novērtēs jūsu īpašuma īsto cenu un sniegs padomus obligāciju izkārtošanas jautājumos.
BEZMAKSAS AIZDEVUMU SAGĀDE IZTRUKSTOŠAI IEMAKSAI
SPECIĀLS AĢENTS farmu lietās „latviešu pagastā" 30 jūdžu radijā.
VALTERS GOBA R.R.4., Dundalk, Ontario, Tel. Dundalk 94 J 13

FARMAS LATVIEŠU PAGASTĀ

$800.00 iem. 100 akru farmai, atrodas tuvu ciemam — veikaliem, baznīcai, skolai. 5 ist. dzīvojamā māja ar pilsētas ērtībām. Liela kūts, elektrība, augļu dārzs. Pilna cena $6.500.

200 akru ļoti laba farma 5 jūdzes no Dundalkas, tuvu autoc. Ļoti labas ēkas, augļu dārzs, elektrība. Prasītā iem. $4.000.

400 akru farma:150 akru aramz., pārējā platība ļoti labs lapu mežs un ganības. Sev. labas ēkas, mod. dzīv. māja. Kūts 40 lielop., automat. dzirdināšana un elektr. Tikai 5.000 iem. Pilna cena $12.000.

NETĪRUMU PUTEKĻI AP SAGRAUTO PERONA ‚TRONĪ'

Diktātors piesavinājies lielas valsts naudas summas. — „Harēms" 8 stāvu mājā

Pēc 60 gadu vecā Argentīnas diktātora Perona gāšanas iecelta speciāla komisija, kas noskaidros, kādā ceļā viņš 10 gadu valdīšanas laikā ticis pie bagātības. Pagaidu prez. ģen. Lonardi paskaidrojis žurnālistnem, ka Perons un viņa valdības locekļi piesavinājušies milzu valsts naudas summas. Apcietināti daži peronisti, to starpā arī viceprezidents adm. Teisari un bij. Buenosairesas gubernātors Aloe ar brāli. Pēdējie vien piesavinājušies pāri par miljonu dolaru.

Perona bagātība sasniedzot ap 2,5 miljardi dolaru. Lielas naudas summas esot noguldītas Šveices bankās.

PERONS ESOT SEKSUĀLI NENORMĀLS

Ārzemju žurnālistiem atļāva apskatīt Perona „haremu", kurā notikušas orģijas ar mazgadīgām skolniecēm un arī ar pieaugušām sievietēm. Izpriecu vajadzībām Perons turējis 8 stāvu māju Avieras avenijā Buenosairesā. Vēl tagad šīs mājas kāpnes klātas ar greznām grīdsegām, visapkārt jūtama stipra parfīma smarža. Istabās, kuŗās dzīvojis diktātors, redzami skapji ar simtiem uzvalku un neskaitāmām greznuma lietām.

Viena guļamistaba speciāli ierīkota viņa favorītei 16 g. v. Nelidai Rivas. Policijas nopratināšanā pēdējā valsirdīgi izstāstīja par saviem sakariem ar Peronu. Viņas dzīvoklī atrasts daudz dārglietu, kas piederējušas nelaikei Evitai Peronai. Atrasta arī kāda Nelidai adresēta Perona vēstule, kuŗā diktātors atzīstas: „Es Tevi mīlu vairāk par visu pasaulē. Bez tevis tagad man neviena vairs nav... Strādnieki no manis novērsušies."

Bet Peronam bijušas arī citas favorītes — īsts harems, kas pastāvīgi papildināts ar meitenēm no peroniskās jaunatnes nometnēm. Šādā nometnē Perons iepazinies arī ar Nelidu, nabadzīga durvju sarga meitu, kad tā bijusi 13 g. veca.

Kaut gan laulības līgums nav atrasts, policija apgalvo, ka, uzturot intimus sakarus ar Nelidu, Perons slepeni salaulājies ar 19. g. v. Loru Solāri, kuŗa tagad Eiropā gaidot bērnu.

Izmeklēšanas komisija publicēšot visus attēlus, kuŗos redzamas Perona mantu krātuves un „harēms". Tagadējā valdība atzinusi, ka Perons bijis seksuāli nenormāls.

Viss, kas atgādina Peronu, tagad pavēlēts iznīcināt. Tāpat skolas grāmatas, kuŗās viņš un Evita dēvēti par „Dieva sūtītiem Argentīnas glābējiem," tiekot iznīcinātas.

Pavesto skolnieču vecāki palīdzot atmaskot visus nemorālos bij. diktātora darbus. Daudzi viņa bijušie piekritēji katoļi, raisoties valļa no bijušajām saistībām.

Laikrakstos parādījās ziņa, ka nozudis Evitas Peronas līķis. Kapličā, kuŗā apbedītas nelaikļes iebalzamētās miesas, šķirstā atrasti ieroči. Notikumu noskaidro policija.

Mūsdienu problēmas...

(Pārnesums no 5. lapp.)

mentārākās cilvēka individuālās prasības un tiesības. Tauta spiesta verdziski kalpot asinskāru apspiedēju grupai un pat tos dievināt kā augstāko ideālu.

Pasaules uzskatu veido filozofi nevis no subjektīviem prātojumiem par šo un to, bet ar sava gaišā prāta skatu ievērojot īstenību, saskatot tās harmonisko kopību. Būtu vēlama neliela speciālistu grupa no dažādām nozarēm, kas spētu savas individuālās domas saliedēt kollektīvā domā, atrisinot mūsdienu sadzīves jautājumus. Arī dziļāks skats technikas sasniegumos mūs var vairāk tuvināt vienu otram.

Beidzot referents akadēmiķus aicina aktīvi piedalīties sabiedriskajā darbā, dalo ties ar savām zināšanām, reizē tā papildinot un kopjot arī savu personu. Likt kādreiz gūtās zināšanas sabiedriskā darbā tā būs slavas dziesma mūsu mīļās, tagad sapostītās dzimtenes galsmas pilij — Latvijas ūniversitātei.

B. Kokins uzsver, ka pesimistiskais pārskats domāts arī mūsu dienās neatņemamo vērtību pasvītrošanai. Ko mēs nezinām, tas mums tieši vajadzīgs, un ko mēs zinām, to nevar izmantot. Dabas grāmata vienmēr atvērta. Mūsu vaina, ja baidāmies pašķirt tās lapas puses.

STEIDZAMI VAJADZĪGI BŪVAMATNIEKI
Zvanīt GE 6016, Toronto

A. SILAVS
DRĒBNIECĪBA,
TĪRĪŠANA,
IZLABOŠANA
Šis uzņēmums jums pakalpos vislabāk. Mērenas cenas.
415 DUNDAS ST. E.
Toronto (pie Parliament)
EM 4-0089

J. GRĪSLIS
Drēbnieks
188 Davenport Rd., Toronto, tel. WA 3-5295
Agrāk: Rīgā, Berlīnē, Stokholmā
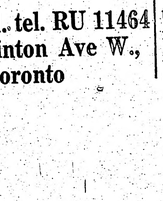

JAMES J. HALL
ADVOKĀTS UN NOTĀRS
229 YONGE ST.,
ROOM 203, EM 4-3141
Mr. A. KERSON
Igauņu jurists
Runā vācieši un krieviski
Tel. mājās MA 0141,
TORONTO.

VAJADZĪGS
NEKUSTAMU ĪPAŠUMU
PĀRDEVĒJS
(ar personisku automašīnu), kas ir ļoti iecienīts latviešu sabiedrībā.
Ļoti labas peļņas iespējas
Pieteikties pie
KELLY & KRAAG
REALTOR
Biroja vad. tel. RU 11464
1540 Eglinton Ave W.,
Toronto

Angļu diplomātu spiegošanas lieta vēršas plašumā

PRESES VIESUĻUGUNS PRET ĀRLIETU MINISTRIJU

Meklīna un Berdžesa spiegošanas lieta Anglijā sacēlusi tādu skandālu, kas tālu pārspēj visu pēckara gados pieredzēto. Ne „slavenā" atomspiega Nana Meja, ne Fuksa afēras pat aptuveni neblija tik skandalozas kā 1951. gada maijā aizbēgušo angļu diplomātu lieta.

Kā jau ziņots, Londonas ārlietu ministrija bija spiesta atzīt, ka Meklīns un Berdžess jau ilgi spiegojuši Padomju Savienības labā, bet ka nopietnas aizdomas pret viņiem radušās tikai dažas nedēļas pirms viņu aizbēgšanas.

Visi Londonas laikraksti bez izņēmuma atklājuši pret ārlietu ministriju īstu viesuļuguni. Un tiešām ar šo afēru saistās tik daudz tumšu un neskaidru lietu, ka uztraukums ir vairāk kā vietā. Tā, piemēram, viena no lielākām sensāciju lapām „Daily Express" (tirāžs vairāk nekā četri miljoni) izpētījusi Meklīna un Berdžesa gaitas studentu gados Kembridžā. Abi „norakstījuši" sevi komūnismam jau tad. Kamēr Meklīns, būdams redzama liberāļu partijas politiķa atvase, lasījis referātus un rakstījis rakstus par komūnisma svētību jau 19 gadu vecumā, tikmēr Berdžess dažreiz tīri atklāti lepojies ar partijas karti un „sadarbību" ar padomju aģentiem. Šīs lietas tomēr ārlietu ministrijai, ne arī drošības dienestam acīmredzot nav bijušas zināmas.

Tālāk laikraksti atklāj kāda Kentas aptiekara Vaita liecību. Viņa foto laborātorijā Meklīns savā laikā bieži nācis attīstīt šaurfilmas, uz kuŗām acīmredzot bija uzņemti slepeni valsts dokumenti. Vaits par to ziņojis atiecīgām iestādēm... Bet abi nodevēji tomēr aizbēguši!

Lai aizsteigtos tālākai kritikai priekšā un kaut cik nomierinātu sabangotos sabiedrības prātus, valdība skandalozās nedēļas beigās publicēja savus paskaidrojumus Baltās grāmatas veidā kā katru rezi, kad sniedzamas plašas un īzsmelīgas ziņas. Tomēr jaunu faktu Baltā grāmatā ir pavisam maz un tā nesniedz atbildi arī uz pašiem svarīgākajiem jautājumiem.

Galvenais un centrālais jautājums, ko sabiedrība un prese ar Anglijā neredzētu īgnumu vaicā: kas bijis trešais vīrs — Berdžesa un Meklīna brīdinātājs? Viņam noteikti bijis jābūt augstā postenī, lai situāciju pārredzētu. Vai viņš tur ir arī vēl patlaban?

Interesantu versiju par notikušo, vai labāk sakot, kā viss tas varēja notikt, sniedz bijušais padomju spiegs ar plašu pieredzi, skots Aleksandrs Fūts (Foote). Viņš kara laikā no Šveices vadījis boļševiku spiegu dienestu Vācijā. Kad viņam ar līdzīgu uzdevumu bija jādodas uz Meksiku, lai izspiegotu ASV, viņš pa ceļam dezertēja, ieradās atpakaļ Lielbritanijā un publicēja ievērojamu darbu — „Spiegu rokas grāmata" (Handbook For Spies)

Rakstot svētdienas avīzē „Observer" par Meklīna un Berdžesa noslēpumu, Fūts pastāsta, ka katras atsevišķas zemes izspiegošanai ir īpašs vadītājs — rezidējošais direktors, kas dzīvo ārpus šīs zemes robežām, bet netālu. Viņa rīcībā ir kodi un visi sakaru līdzekļi.

Direktoram tieši pakļauti kurjēri un tā saucamās „pasta kastes", kā arī radiotelegrafisti. Pēdējo uzdevums ir tīri technisks: savākt materiālus no „avotiem" un nogādāt tos rezidējošam direktoram. „Avoti" gandrīz vienmēr ir attiecīgās — izspiegojamās — valsts pilsoņi. Tie ir tādos amatos, kur tie var iegūt Maskavai vajadzīgo informāciju. „Avoti", protams ir noderīgi tikai viņu pašu zemē, jo, pretēji rezidējošam direktoram un kurjēriem, tie nav īpaši trenēti aģenti. Tāpēc viņi nav jāaizvāc uz Krieviju, ja tos atklāj. „Evakuācija" tomēr notiek tad, ja pastāv bažas, ka pretējā gadījumā varētu atklāties vēl citi avoti.

Visiem „avotiem" Maskava deyusi solījumu, ka briesmu gadījumā viņus aizvāks uz Krieviju līdz ar ģimenēm. Tā kā „avoti" parasti ir visai nelīdzsvarotas personas, tad rezidējošam direktoram viņi bieži vien jāmierina un jāpārliecina palikt uz vietas.

No Baltās grāmatas izriet, ka pret Berdžesu un Meklīnu toreiz vēl nebija pietiekami daudz pierādījumu, kas atļautu viņus arestēt un ieslodzīt cietumā. Arī viņu spiegošanas dēļ atklāts skandāls nedraudēja. Tātad nebija to priekšnoteikumu, kas normāli attaisnotu evakuāciju.

Bet tomēr tas notika. Kāds tam bija iemesls? Bijušais rezidējošais direktors Fūts atbild: boļševikiem bija bailes, ka pratināšanas laikā abi nodevēji drīz vien sabruktu un atklātu vēl citus krievu ziņu vākšanas „avotus" — iespējams, ka daudz svarīgākus par viņiem abiem. Meklīns un Berdžess boļševistiskajiem „darba" devējiem bija pazīstami kā garīgā ziņā nestabilas personas... Toties darba devēji ārlietu ministrijā to nezināja, atļaudami sevišķi Meklīnam gluži žilbinošu karjēru...

Bet „trešais vīrs," pats svarīgākais notikumu ķēdē, joprojām paliek nezināms. „Daily Mail" sakās to atradis kādā angļu vēstniecības augstā amatā, bet tuvākus pieturas punktus nedod...

Un padomju ārlietu viceministrs Zorins (vēstnieks Londonā, kad aizbēga abi nodevēji), uz žurnālistu jautājumu Maskavā izlikās, ka pat nepazīst abus pirmos — Meklīnu un Berdžesu. „Kas tie tādi?" — vaicāja viņš. V.

LATVIEŠI — ŠVĀBI ČIKĀGĀ MEISTARĪBAS IZCIŅĀ FUTBOLĀ

Spēlē beidzās neizšķirti — 1:1 (0:0). No kr. 1. r.: Aleksis Blaus, kapteinis Jānis Fogelis, vārtsargs Bruno Sarkangalvis, Andris Bite, Raimonds Dārziņš un Evalds Pakau's, 2. r.: Valdis Mainieks, Edvīns Tums, Māris Muižnieks, Austris Pavārs, Aivars Kuplis, Edmonds Rose, Jānis Krīgers un Aivars Osis.

Tā nebija pirmā reize, kad šīs komandas beidza spēli neizšķirti, š. g. pavasarī tās piemeklēja tāds pats liktenis, tikai ar lielākiem ciparie — 2:2.

ČLB futbola komanda Stars ir tikai gadu veca sporta vienība, bet švābi Čikāgā spēlējuši bumbu jau ap 50 gadu. Un tomēr latvieši ieguva punktu pirmie, Andris Bite bija tas, kuŗš ielidināja bumbu švābu vārtos. Drīz vien sekoja atmaksa: švābi, jau vairākas reizes šāvuši bumbu gan pāri, gan garām latviešu vārtiem, pēkšņi izkomandēja un sakoncentrēja savējos ar maģiskiem izsaucieniem. Tā vajadzēja krist arī laviešu vārtiem. Tas viss notika pirmajā puslaikā. Otrā puslaikā bija vērojama ļoti disciplinēta un humāna spēle abās pusēs. Likās pat, ka abas komandas būtu norunājušas „koeksistēt" uz pirmajā puslaikā iegūtajiem rezultātiem... Bet kad bija atlikušas vēl tikai 5 minūtes, visi švābi gāzās virsū mūsējo vārtiem, sauca „šot" un, zemi spārdot, sacēla tādus putekļus, ka vārtsargs Bruno Sarkangalvis nevarēja bumbu saredzēt, krita tai virsū, bet aizkrita garām, bet M. Muižnieks izglāba situāciju, un lai gan labākais švābu spēlētājs, paklausot kamerādu mudinājumiem, šāva bumbu tieši vaļējos vārtos... „Ak tu Dieva laime!" izsaucās ČLB sporta sekcijas vadītājs A. Štrāls, jo bumba ieskrēja vārtu stabā un atlēca atpakaļ. Par to priecājās arī L. Amatnieks, kādreizējais Kuldīgas futbolists, un trīs daiļas meitenes, kuŗas no mums malā stāvētājiem ievāca ziedojumus... Švābi paši par to neko neuztraucās, viens no viņiem tikai pateica: „Springt curik". Pēc tam mūsējie, izmantojot vēl pāris atlikušās minūtes, tāpat ar maģiskiem saucieniem: „nenomažī bumbu", „ved viens pats", „šot" — metās uz švābu vārtiem, bet bumba „nomažījās", un tā spēle beidzās ar 1:1 (0:0)

Latviešu komandā spēlēja: kapteinis un aizsargs Jānis Fogelis, v. s. Bruno Sarkangalvis, Valdis Mainieks, Māris Muižnieks, Aivars Osis, Aleksis Blaus, Andris Bite, Edvīns Tums, Evalds Pakaus un Edmunds Ross (abi pēdējie sveštautieši). Rezervē bija Jānis Krīgers, Raimonds Dārziņš un Aivars Kuplis. — U. S.

PIEPRASIET, ŠIE

IR LABI

SPORTS

MEISTARS PALIEK MEISTARS! DV — TLSK 7:2

Svētdien, 2. oktobrī, šī gada Kanadas latviešu meistarības izcīņu pabeidza futbolisti. Meistarības 2. kārtā sacentās tikai DV un TLSK vienības, kamēr dažādu nezināmu apstākļu dēļ iztrūka Toronto latv. YMCAs klubs, kas piedalījās meistarības pirmās kārtas sacensību turnīrā.

Uzvarēja DV vienpadsmits ar — 7:2 (2:0), Kanadas latviešu meistartitulu izcīnot jau trešo gadu pēc kārtas un otru reizi iegūstot būvuzņēmēja A. Mūrmaņa dāvāto ceļojošo balvu.

Spēle sākās brāzmainiem Vanagu uzbrukumiem, kuŗiem varoņīgi pretojās TLSK aizsardzība, brīžiem atzīstami uzbrukumā raidot savus priekšējo līniju cīnītājus. Pirmos vārtus, pēc TLSK aizsargu nesaprašanās pie vārtiem, guva Kajaks. Šim guvumam vēl vienu pievienoja Herchergs, un puslaiks beidzās 2:0. Otrā puslaika sākumā un brīžiem arī vēlākā spēles gaitā cīņa ritēja izlīdzināti, un pie vārtu gūšanas tika abas vienības. Vanagu beigu vīru Jēkabsonu ar negaidītu patālu raidījumu pirmais pārspēja Blaubergs, bet vēlāk apm. 25 m attālu brīvsitienu vārtu guvumā pārvērta Alksnis. Vanagu veiksmīgākais vārtu guvējs bija Herchergs — 4, kamēr Bušs, Miezītis un Kajaks ieguva pa 1.

Zinot, ka DV vienpadsmits jau 2 gadus piedalās Toronto līgas spēlēs un labi saspēlējies, bet TLSK futbolisti spēlēja bez kādiem iepriekšējiem koptreniņiem, pēdējo nopietnā pretestība pārsteidza.

Vienības spēlēja: DV — Jēkabsons, Sproģis, Sudmalis, Ģimis, Lukovskis, Miezītis, Kudrašovs, Bušs, Herchergs, Kajaks, Muskats. TLSK — Geislers, Kāpostiņš, Pukītis, Kazaks, Alksnis, Blaubergs, Čakurs, Circenis, Upmalis, Cīrulis, Pūpēdis un Grasmanis.

Spēles vadība bija Arnolda Grīnberga drošajās rokās.

SPARTA — MEISTARS BASKETBOLĀ

Latviešu basketgola meistarību Kanadā ievadīja zibenturnīrs, kas šoreiz notika Toronto Latviešu YMCAs sarīkojumā. To atklāja LSAK basketbola nozares vadītājs R. Bulte. Bija ieradies arī LSAK prdis R. Rozenbergs.

Piedalījās 4 vienības: meistars un pagājušā gada zibenturnīra uzvarētāji DV, Hamiltonas Sparta, TLSK un Latviešu YMCA. Spēlējot katra vienība ar katru, divas reizes 10 minūtes, 2 uzvaras un viens zaudējums bija TLSK un Spartai, bet ar vienu uzvaru un 2 zaudējumiem bija jāapmierinās DV un YMCA'i. Iegūto un zaudēto punktu starpība izšķīra uzvaru par labu Spartai, kas ieguva ceļojošo kausu. Spēļu kvalitāte bija stipri vasarīga.

Pirmā spēlē Sparta sīvā cīņā uzvarēja DV ar 36:33 (17:17). Ļoti vieiksmīgs cīnītājs, iegūstot daudzus grozus grūtās situācijās, bija R. Bulte. DV veiksmīgākais punktu guvējs bija Richters.

Otrā spēlē tikās YMCA ar TLSK. Nelielu, bet pelnītu uzvaru izcīnīja TLSK. Rezultāts: 28:19 (13:7). Trešā spēlē Sparta spēja pieveikt TLSK ar 36:28 (19:16). Sekojošā spēlē YMCA smagi zaudēja DV, kas bija atguvuši veiksmi metienos. YMCA's spēlētāji pirmā puslaikā DV iegūtiem 20 punktiem prata pretim stādīt tikai vienu iegūtu grozu — 2 punktus, zaudējot ar 14:42. Pavisam sensācionāla izvērtās to pašu YMCAs zēnu negaidītā uzvara pret turnīra labāko vienību Spartu. YMCA bija pārvērtusies līdz nepazīšanai un veiksmīgiem metieniem nāca talkā arī cīņas griba. Sparta pirmo puslaiku savā labā nobeidza ar 25:21, bet otrā puslaikā vienlīdzīgā cīņā uzvarēja laimīgākā vienība YMCA. Rezultāts 42:40. YMCA's vienībā spēlēja arī kādreizējais Latvijas valsts vienības spēlētājs V. Kārkliņš. Pēdējā spēle bija nozīmīga arto, ka DV, uzvarot TLSK, bija iespēja atgūt pirmo vietu. Tomēr Klubam enerģiski un veiksmīgi cīnoties, DV cerības pajuka un nācās apmierināties ar zaudējumu. Uzvarēja TLSK ar 36:35 (24:16).

MODRIS PĒTERSONS ANGLIJĀ

Anglijas latviešu vieglatlētus viņu meistarsacīkstēs arī šogad kavēja tradicionālās lietus gāzes, kas jau tā mazo dalībnieku skaitu sarucināja pavisam. Samērā vāji arī sasniegumi, un pat trimdas rekordists Modris Pētersons, kas savā „Eiropas turnejā" bija iegriezies arī Londonā, palika tālu aiz rekordsasniegumiem.

Jaukākais pārsteigums bija 19 g. vecā Z. Skujiņa starts 100 m. skrējienā, paliekot tikai 0,2 sek aiz trimdas rekorda (10,8) īpašnieka Pētersona, un pārspējot diskabolu Feldmani — agrāk teicamu sprinteru. Laiki — 11.16 resp. 11.18 resp. 12,0 sek. Latviešu papēdi-pirkstgals sporta pēdējie mohikāņi mīt Anglijā. — 3 km. K. Āboliņš veica 15:50,0 laikā, atstājot 2. v. I. Pētersonu — 17:25,0. Augstlēkšanas duelis Pētersona un Brenčīša starpā beidzās ar pēdējā uzvaru — Brenčītim bija jāapmierinās ar 1.65 m rezultātu. Arī tāllēkšanā uzvarēja M. Pētersons — 6.08, kamēr diskā pārākais bija Feldmanis — 41.49. Otrais bija Laudobelis — 40.45, trešais mūsu vieglatlētu seniors Priede — 37.06. Šķēpā pārākais bija Smits — 46.25 m., lodē Laudobelis — 12.35. Vidējo distanču skrējieniem nebija dalībnieku — No kādreiz krietnās Anglijas latviešu skrējēju gvardes — Mundeciema, Salnāja, Rozentāla, Noriņa, Kornejeva, Šteinberga u. c., pāri palicis vairs nav nekā.

Svētdien, 9. oktobrī, plkst. 14.00
Withrow laukumā, Toronto
DV—
7000 klubs
LĪGAS MEISTARĪBAS SPĒLE
Visi laipni ielūgti